

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

Hostující sólistka
opery NDM

**Dominika
Škrabalová**

Co neznáš, nemůžeš milovat, leda chudě

ČINOHRA



Marie Antoinetta
Tragický osud pod gilotinou

BALET



Inscenace Hora světového
choreografa Ohada Naharina

MUZIKÁL



Ďábelský Sweeney Todd
si vyřizuje účty se světem

EXTRA



chodím do divadla
mladydivak.cz

Klub mladého diváka nabízí
návštěvy divadel i zákulisí

Objevujte možnosti hudby s dřevěným rezonátorem pro mobilní telefony



Rezonátor PETROF *design*

- Precizní ruční práce z dílny PETROF
- Vyrobeno ze dřeva rezonančního smrku
- Přirozeně zesílí zvuk
- Funguje bez jakýchkoliv kabelů či baterií



PETROF
PIANOS SINCE 1864

www.eshop.petrof.cz

SLOVO ŘEDITELE DIVADLA

Vážení a milí přátelé,

v čase, kdy píší úvodník pro 61. číslo našeho časopisu na březen a duben, tedy v polovině února, si nelze neuvědomit, že tato již 104. sezóna NDM zdárně vstupuje do své druhé poloviny. Po zkušenosti z nedávných let covidových ani to slovo „zdárně“ nezní zcela samozřejmě. Samozřejmě není jen tak samozřejmě! Světlo prochází tmou! A to ještě umocňuje tu každoroční radost z příchodu jara!

První jarní den jen o čtyři dny předznamená dychtivě očekávaná premiéra baletu **Hora**. Jarní energií doslova nabitá signální zelená je dominantní pro vizuál této inscenace i pro scénický prostor tohoto pozoruhodného tanečního večera. Velká událost v tanečním světě Česka. Jsme totiž první divadlo v Česku (i na Slovensku!), které dostalo možnost nastudovat celovečerní baletní kompozici jednoho z nejzásadnějších tvůrců současnosti, izraelského choreografa Ohada Naharina. A tak na jevišti Divadla Jiřího Myrona 16. března 2023 poprvé ožije zelený, znepokojivý a strašidelně krásný svět Naharinovy **Hory**; jeho originální pohybový jazyk interpretovaný s plným nasazením členy našeho baletního souboru s cílem připravit nám všem velký zážitek. Zážitek, který si nesmíte nechat ujít!

Soubor opery se již od konce února soustředí na gigantický úkol této sezóny: rozeznít 27. dubna 2023 Divadlo Antonína Dvořáka opět po 10 letech velkolepým operním opusem Richarda Wagnera. Tentokrát to bude **Tannhäuser**. Od posledního nastudování v našem divadle uplynulo 51 let (půjde o pátou inscenaci). Poprvé však bude nyní v roce 2023 (v roce 210. výročí skladatelova narození) nastudována v německém originále! Operu navíc připravujeme v její poslední skladatelově autorizované, takzvané „vídeňské verzi“ z roku 1875. Richard Wagner je jedním z nejvýraznějších uměleckých tvůrců 19. století. Jeho kolosální, zejména operní dílo, kde je sám sobě i kongeniálním libretistou, je výzvou pro všechny jeho následovníky i interprety. Po Wagnerovi je svět hudby a opery jiný než před ním. Mohu Wagnera milovat, mohu ho i nenávidět. Ale nemohu jej minout. WAGNERA JE TŘEBA ZAŽÍT! Možnost na našich operních scénách ne tak častá. A po deseti letech tuto možnost máme

opět v Ostravě v hledišti Divadla Antonína Dvořáka!!!

V únoru jsme si připomněli výročí úmrtí dvou výrazných tvůrců. Premiéry jejich děl nás čekají v následujících dvou měsících. Před 140 lety 13. února 1883 v Benátkách skončila ve věku 70 let životní pouť Richarda Wagnera! A 23. února 1942 z vlastní vůle ukončili svůj život v brazilském exilu Stefan Zweig a jeho manželka. Do jejich bytu v Petropolisu se podíváme v březnové činoherní premiéře titulu **Marie Antoinetta** v Divadle Antonína Dvořáka. Stefan Zweig se svou ženou nad rukopisem knihy o Marii Antoinettě ožívají její pozoruhodný tragický příběh. K odchodu ze života vedly nacisty pronásledovaného Stefana Zweiga i zprávy o ničení kulturních hodnot nacisty. Přímá paralela k naší současnosti! Vždyť 24. února uplynul rok od neomluvitelné ruské vojenské agrese vůči nezávislé Ukrajině! Brutalita, která se nezastaví ani před kulturními hodnotami, ani před nevinným civilním obyvatelstvem. Zlo imperialistického Ruska naplno ukazuje svou pravou tvář. Zlo, arogance, manipulace, nenávisť. Tma a hrůza temnoty! Nadějí je světlo! Světlo prochází tmou! Světlo je světlo a Tma je Tma! Je výzvou pro Evropu, aby byla tím světlem. Světlem demokracie a kulturnosti. V této nelehké, zmatené době, která dává tolik prostoru nenávisti, lži a falešným prorokům. A my v ní před Vás předstupujeme s naším divadelním konáním. Předstupujeme před Vás s vírou v obrodnou sílu umění a divadla! S vírou ve svobodu fantazie a imaginace. S výzvou společně otevřít své oči, uši, mysl a srdce! A naší společnou radostí budtež naše nová vzájemná divadelní setkávání. Setkání s krásou. S krásou pohybu, hudby, zpěvu, rozličných příběhů, rozličných žánrů. S krásou jako nadějí, s krásou jako radostí, s krásou jako katarzí, s krásou jako cestou za opravdovostí a pravdou!

Vážíme si převelice Vaší přízně!
Těšíme se na Vás v našich hledištích!
Bez Vás, milí diváci, ztrácí naše úsilí svůj smysl.

V úctě

Jiří Nekvasil

OPERA	5
ČINOHRA	13
BALET	23
MUZIKÁL	31
EXTRA	44
ATELIÉR	46
PROGRAM	52

PREMIÉRY BŘEZEN – DUBEN 2023

ČINOHRA

11. března 2023 / Divadlo Antonína Dvořáka
Stefan Zweig (1881–1942)
– Vojtěch Štěpánek (1984)

MARIE ANTOINETTA

Režie: Vojtěch Štěpánek

BALET

16. března 2023 / Divadlo Jiřího Myrona

HORA

Choreografie: Ohad Naharin

OPERA

27. a 29. dubna 2023 / Divadlo Antonína Dvořáka
Richard Wagner (1813–1883)

TANNHÄUSER

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil

**Začátek představení
mimořádně v 18.00 hodin**

**Budte s námi
i ve virtuálním
světě...**



Národní divadlo
moravskoslezské



ndm ostrava



ndm.ostrava



Národní divadlo
moravskoslezské



www.ndm.cz

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ (založeno 1919)

Národní divadlo moravskoslezské se sídlem v Ostravě je největším a nejstarším profesionálním divadlem v Moravskoslezském kraji a zároveň největší kulturní institucí zřizovanou statutárním městem Ostrava. Je nepřehlédnutelným centrem kulturního, duchovního, intelektuálního a společenského života občanů Ostravy a širokého okolí. Jako jediné na Moravě má divadlo čtyři umělecké soubory – operu, činohru, balet a muzikál, které hrají pravidelně na třech stálých scénách: v Divadle Antonína Dvořáka, Divadle Jiřího Myrona a Divadle „12“.

Široce rozkročená ambiciózní dramaturgie všech čtyř uměleckých souborů je vedena systematickou snahou oslovit co nejširší divácké spektrum všech generací a zájmů. Od klasického českého a světového repertoáru přes objevnou dramaturgii a současnou tvorbu až k experimentálním dílům a projektům mnohdy na hranicích žánrů. Svou úrovní se dnes Národní divadlo moravskoslezské řadí ke špičce českého divadelního umění, což dokládají jak ocenění na divadelních festivalech, tak zájem domácích i zahraničních inscenátorů, choreografů i sólistů, kteří zde hostují.

Společně s Ostravským centrem nové hudby je Národní divadlo moravskoslezské pořadatelem festivalu NODO (Dny nové opery Ostrava / New Opera Days Ostrava). Několikadenní festival poskytuje co dva roky prostor pro realizaci nových operních děl současných skladatelů. Poprvé se festival NODO konal v roce 2012, kdy se setkal s velkým zájmem účastníků i médií.

Divadlo Antonína Dvořáka bylo postaveno v novobaročném stylu vídeňským architektem Alexandrem Grafem. Městské divadlo bylo slavnostně otevřeno 28. září 1907 a do roku 1919 se v něm hrálo výhradně německy. Od roku 1919 bylo stálou scénou Národního divadla moravsko-slezského. Během války divadlo zasáhlo bombardování a byla nutná jeho rekonstrukce. Po ní budova vystřídala označení Zemské divadlo, Velké divadlo a od roku 1948 Divadlo Zdeňka Nejedlého. V 50. letech došlo ke změně vnějšího vzhledu divadla, novobaroční prvky byly nahrazeny sloupovou řadou v průčelí. Název Divadlo Antonína Dvořáka nese od roku 1990. Divadlo Antonína Dvořáka je domovskou scénou souboru opery, hrají zde i soubory činohry a baletu. Hlediště pojme 513 diváků.

Divadlo Jiřího Myrona bylo původně Národním domem, jehož stavba byla zahájena v roce 1892 podle návrhu architekta Josefa Srba v novorenesančním slohu. Slavnostní otevření se uskutečnilo 16. a 17. června 1894. V letech 1908–1919 zde působilo první stálé české profesionální divadlo, v roce 1919 se stal Národní dům druhou scénou Národního divadla moravsko-slezského. Národní dům sloužil ale převážně ke společenským účelům, od roku 1925 zde sídlilo kino Kosmos. Od roku 1954 nese budova jméno Divadlo Jiřího Myrona. V prosinci roku 1976 došlo k požáru, který budovu prakticky zničil. Po rekonstrukci a dostavbě bylo divadlo opět otevřeno v roce 1986. Divadlo Jiřího Myrona je domovskou scénou souboru muzikál, účinkuje zde také činoherní a baletní soubor a hlediště pojme 623 diváků.

Divadlo „12“ je od 100. sezóny komorním divadelním prostorem Národního divadla moravskoslezského. Slavnostní otevření se uskutečnilo dne 16. září 2018. Scéna se nachází v areálu budov Divadla Jiřího Myrona na třídě Čs. legií 12 v prostorách, kde dříve bývala Občanská záložna. Divadlo tvoří dva prostory – mimo hlediště a sál je to také divadelní bar Ve Dvanáctce. Autorem architektonické studie je architekt Jiří Stejskalík. Toto divadlo pro 60 diváků nabízí velmi intimní atmosféru a jedinečný intenzivní kontakt mezi hercem a divákem. Je místem pro inscenace a aktivity všech souborů NDM a další experimentální divadelní projekty na pomezí žánrů. Na programu jsou také talkshow nebo komorní hudební vystoupení.

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava

Ředitel: Jiří Nekvasil
Správní ředitel: Vítězslav Raszka
Hudební ředitel opery: Marek Šedivý
Šéf činohry: Vojtěch Štěpánek
Šéfka baletu: Lenka Dřímlová
Šéfka muzikálu: Gabriela Petráková
Šéf výpravy, scénograf: David Bazila
Šéfka marketingu a obchodu: Markéta Chlebová
Umělecko-provozní šéfka: Kateřina Svobodová
Manažerka mimořádných projektů: Petra Pífková
Adresa redakce: Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava
Odpovědná redaktorka: Lenka Schreiberová

Autoři textů: Juraj Bajús, Tereza Cigánková, Lenka Dřímlová, Halina Františková, Pavel Gejguš, Ivan Hurych, Daniela Jirmanová, Martin Mikolášek, Petr Miller, Hana Nováková, Tomáš Novotný, Tereza Osmančíková, Tereza Strmisková, Šárka Swiderová, Alice Taussiková, Valentýna Wojtovičová, Norbert Závodský
Program a repertoár: Milena Sladká, Lenka Škařupová
Technická spolupráce: Hana Marušáková
Grafická úprava: Václav Melecký
Redakční uzávěrka: 23. ledna 2023
Vychází: 24. února 2023
Vydalo: Národní divadlo moravskoslezské
Tisk: CZECH NEWS CENTER, a. s., CZECH PRINT CENTER tiskárna Ostrava
ISSN 2533-705X

Máte zájem inzerovat v časopise NDM? Kontaktujte paní **Andreu Pánkovou**, andrea.pankova@ndm.cz, tel: 731 498 581



opera

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2022/2023

Bedřich Smetana (1824–1884)
PRODANÁ NEVĚSTA
*Komická zpěvohra z roku 1866
v definitivní verzi o třech jednáních
z roku 1870*
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
**Premiéry 15. a 17. prosince 2022
v Divadle Antonína Dvořáka**
*Uvádíme v českém originále s českými
a anglickými titulky
V koproduci se Slovinským národním divadlem
opery a baletu Lublaň*



Viktor Ullmann (1898–1944)
**ROZBITÝ DŽBÁN
(Der zerbrochene Krug)**
Jednoaktová opera z roku 1942
&
**CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření
smrti (Der Kaiser von Atlantis oder
Die Tod-Verweigerung)**
Jednoaktová opera z roku 1944
Hudební nastudování: Jakub Klecker
Režie: Rocc
**Premiéry 16. a 18. února 2023
v Divadle Antonína Dvořáka**
*Uvádíme v českém přebásnění Jaromíra Nohavici
s českými a anglickými titulky*



Richard Wagner (1813–1883)
**TANNHÄUSER
(Tannhäuser und der Sängerkrieg
auf Wartburg)**
*Velká romantická opera o třech dějstvích
z roku 1845*
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
**Premiéry 27. a 29. dubna 2023
v Divadle Antonína Dvořáka**
*Uvádíme v německém originále s českými
a anglickými titulky*

Claudio Monteverdi (1567–1643)
**TANEC NEVDĚČNIC
(Il ballo delle ingrate)**
Opera-balet z roku 1608
&
Henry Purcell (1659–1695)
DIDO A AENEAS (Dido and Aeneas)
Opera o prologu a třech dějstvích z roku 1683
Hudební nastudování: Jiří Habart
Režie: Jiří Nekvasil
**Premiéry 9. a 10. února 2023
v Divadle „12“ a ve slavnostním sále
Divadla Jiřího Myrona**
Uvádíme v italském a anglickém originále



Bedřich Smetana (1824–1884)
DALIBOR
Opera o třech jednáních z roku 1867
Hudební nastudování: Robert Jindra
Režie: Martin Otava
**Premiéry 22. a 24. června 2023
v Divadle Antonína Dvořáka**
*Uvádíme v českém originále s českými
a anglickými titulky
V koproduci s Divadlem J. K. Tyla v Plzni*



Opera NDM je na Facebooku:
Opera Národního divadla moravskoslezského

DIDO A AENEAS – Markéta Schaffartzik (Belinda), Robin Červínek (Aeneas),
Dominika Škrabalová (Dido) a sbor
Foto Martin Popelář

REPERTOÁR OPERY (BŘEZEN – DUBEN 2023)

Bedřich Smetana
DVĚ VDOVY

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Jiří Habart / Marek Šedivý
Režie: Rocc
1. 3. (18.30), 15. 3. (18.30)

Bedřich Smetana
PRODANÁ NEVĚSTA

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Jiří Habart / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
4. 3. (18.30), 22. 3. (18.30), 16. 4. (15.00)

Claudio Monteverdi
TANEC NEVDĚČNIC
(Il ballo delle ingrate)

&
Henry Purcell
DIDO A AENEAS (Dido and Aeneas)
Hudební nastudování: Jiří Habart
Dirigent: Jiří Habart
Režie: Jiří Nekvasil
6. 3. (19.00), 17. 3. (19.00), 2. 4. (19.00)

Viktor Ullmann
ROZBITÝ DŽBÁN
(Der zerbrochene Krug)
& **CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti (Der Kaiser von Atlantis oder Die Tod-Verweigerung)**
Hudební nastudování: Jakub Klecker
Dirigent: Jakub Klecker / Maroš Potokár
Režie: Rocc
7. 3. (18.30), 31. 3. (18.30), 11. 4. (18.30)

Maurice Ravel
DÍTĚ A KOUZLA
(L'Enfant et les Sortilèges)

Hudební nastudování: Paolo Gatto
Klavírní doprovod: Michal Bárta, Martin Pančocha
Režie: Juraj Čiernik
11. 3. (16.00), 26. 3. (16.00), 17. 4. (17.00)

Jules Massenet
MANON

Hudební nastudování: Bruno Ferrandis
Dirigent: Bruno Ferrandis / Jiří Habart
Režie: Jiří Nekvasil
12. 3. (15.00), 28. 3. (18.30), 12. 4. (18.30)

Giuseppe Verdi
NABUCCO

Replika inscenace prvního ostravského nastudování z roku 1968
(režie: Miloslav Nekvasil, scéna: Vladimír Šrámek)
Hudební nastudování: Adam Sedlický
Dirigent: Jiří Habart / Adam Sedlický
Režie: Jiří Nekvasil
18. 3. (18.30), 1. 4. (18.30)

Antonín Dvořák
RUSALKA

Hudební nastudování: Jakub Klecker
Dirigent: Jakub Klecker / Adam Sedlický
Režie: Radovan Lipus
19. 3. (16.00)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Giacomo Puccini
TOSCA

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Adam Sedlický / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
25. 3. (18.30)

Bedřich Smetana
HUBIČKA

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Adam Sedlický / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
13. 4. (18.30)

Richard Wagner
TANNHÄUSER

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Adam Sedlický / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
**27. 4. (18.00) – premiéra,
29. 4. (18.00) – druhá premiéra**

Půl hodiny
před každým operním
představením v Divadle
Antonína Dvořáka jsou pro vás
připraveny ve foyeru 1. balkónu
**DRAMATURGICKÉ
ÚVODY**
k danému titulu!

ÚVODNÍK HUDEBNÍHO ŘEDITELE OPERY



Vážený a milý čtenáři,

po úspěšných premiérách čtyř oper ve dvou inscenacích, které náš soubor v posledních dvou měsících připravil (*Rozbitý džbán* a *Císař Atlantidy*; *Tanec nevděčnic* a *Dido a Aeneas*), se plnou parou vrháme do příprav opery *Tannhäuser* Richarda Wagnera.

Každá inscenace Wagnerovy opery v našich končinách má vždy punc určité exkluzivity, výjimečnosti. Je to dáno jednak obtížností, kterou každé jeho dílo klade na celý operní aparát, jednak délkou těchto děl a na neposledním místě i občasností jejich uvádění na našem území. *Tannhäusera*

Richard Wagner vlastně nikdy nedokončil. V průběhu svého života se k němu vracel a výsledkem jsou pak tři verze, z kterých nastudujeme tu poslední, tedy „vídeňskou“. Dá se tedy hovořit o verzi poslední ruky, verzi, do které skladatel zasáhl definitivně. Wagner sám ale neměl pocit, že by *Tannhäusera* zanechal v podobě, se kterou by byl maximálně spokojený, měl dojem, že ho stále lidstvu dluží. Možná mu snad vadila určitá stylová nesourodost: do díla zasahoval



PRODANÁ NEVĚSTA – Philippe Castagner (Jenik),
Soňa Godarská (Mařenka)
Foto Martin Popelář

v různých etapách svého bohatého tvůrčího života, tedy mezi lety 1845 a 1875. Mísl se tak v něm estetika raně romantické německé opery s „tristanovským“ blouznivými harmoniemi.

V novém ostravském nastudování se můžete těšit v roli Tannhäusera na Gianluciu Zampieriho a u nás debutujícího Hanse-Georga Prieseho. Ve dvojroli Venuše a Alžběty se objeví skvělá Maida Hundeling a Kateřina Hebelková, rovněž debutující v našem divadle. (Kateřinu sice můžete vidět v roli Cizí kněžny v *Rusalka*, do které vstoupila, nicméně poprvé v ostravském divadle bude zpívat a studovat velkou roli.) Těšte se na mnoho dalších vynikajících sólistů, náš výtečný sbor a orchestr! Všechny Vás srdečně zvů!

Přeji všem krásné jaro!

Váš

Marek Šedivý

Marek Šedivý

ROZHOVOR

DOMINIKA ŠKRABALOVÁ

Noty jsou noty, ale muzika je něco zcela jiného

Foto Tamara Černá – SoliG

S mezzosopranistkou **Dominikou Škrabalovou** jsme si povídali o její cestě k hudbě, jaderným zbraním i o tom, jaké to je být královnou či bohyní.

Jaká byla vaše cesta k hudbě?

Vlastně celkem jasná. Moje maminka, která byla krasobruslařkou, mě jako malinkou vzala na led. Mohly mi být tak tři roky. Dodnes si pamatuji ten pohled z dětské perspektivy i totální zmatení z celé té situace: připadala jsem si neohrabaná, vůbec jsem nechápala, co tam dělám, prostě špatný nápad. Máma naštěstí rychle pochopila, že tudy cesta nevede. A protože rodina z tatínkovy strany je plná muzikantů, zkusila mě zavést na ZUŠ Bedřicha Smetany v Karvině, kde jsem dodnes. Tedy, pokud zrovna nejsem v divadle.

Byla jste členkou Sborového studia Permoník, tělesa dosahujícího mimořádných kvalit a oceňovaného na domácích i zahraničních soutěžích.

Jak na tuto dobu vzpomínáte?

Jednou Permoník, vždycky Permoník. Sbor je pořád moje realita. Sice už nepatřím k jeho sbormistryním, ale pořád jezdím na soustředění, kde nacvičuju, snažím se chodit na koncerty, někdy jsem přizvaná na zkoušky kvůli takzvané „dalšímu uchu“. Se svými žáky prožívám jejich sborové zážitky. A taky můj partner je sbormistrem nejmladších Permoníčků, což jsou 5- až 7leté děti. Takže sborový kalendář mám trvale zakomponovaný do svého diáře.

Co vám působení v Permoníku přineslo?

O tom bych mohla psát statě a stejně by to bylo málo. Díky Permoníku, paní Evě Šeinerové, která jej založila, a paní Martině Juríkové, která jej po ní před několika lety převzala, mám nesmírně bohatý vnitřní život. Na řadě zájezdů, soutěží nebo soustředění, které jsme absolvovali, vzniká úplně jiný druh zážitků, a především jiný druh přátelství než ve chvílích, kdy se scházíme

na zkouškách nebo chodíme do školy. Ten pocit z dobře odvedené práce, pod kterou se s někým společně podepíšete, spojuje lidi intenzivnějším způsobem. Zároveň jsem se naučila, že když jdu na pódium, nejdu tam za sebe a už vůbec ne kvůli sobě. Jsem jen prostřednicí mezi hudbou a posluchačem a to je výsada, které si vážím. Z profesního hlediska jsem dostala neocenitelný hudební základ v tom smyslu, že noty jsou noty, ale muzika je něco zcela jiného. No, a to je pro mě nejdůležitější, díky sboru jsem potkala svého životního partnera.

Na cestě ke studiu hudby však byly před vámi ještě jedna či dvě výrazné odbočky. Studium žurnalistiky a mezinárodních vztahů! Řeknete nám víc?

Je to tak. K hudbě jsem se dostala záhy, ale že bude mou profesí, jsem dlouho netušila. Po gymnáziu jsem studovala na Masarykově univerzitě v Brně. K žurnalistice mě přivedly kamarádky, které se na ni pak nepřihlásily. No a k mezinárodním vztahům mě inspirovala moje starší sestra. Chtěla jsem se specializovat na jaderné zbraně, jejich testování. Plánovala jsem stáž ve Vídni v Organizaci pro zákaz jaderných testů a tak nějak si pořád nechtěla přiznat, že to není ono. Mezitím jsem stále zpívala v Permoníku a s dívčím sextetem a najednou jsem si uvědomila, že jestli chci do něčeho investovat energii, tak je to zpěv. V den, kdy jsem si přečetla, že mě přijali ke studiu

Mezzosopranistka Dominika Škrabalová pochází z Karviné, kde od dětství navštěvovala Sborové studio Permoník. Pod vedením sbormistryň Evy Šeinerové a Martiny Juríkové tak získala vhlad do světa hudby a třibila cit pro interpretaci nejružnějších žánrů. Po studiích žurnalistiky a mezinárodních vztahů na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně absolvovala na Fakultě umění Ostravské univerzity studium zpěvu ve třídě Elišky Pappové.

Jako externí redaktorka zpravodajství spolupracovala s Českým rozhlasem Ostrava. Působila jako sbormistryně Mužského komorního sboru Permoník. V současnosti učí zpěv na Základní umělecké škole Bedřicha Smetany v Karvině a věnuje se své pěvecké kariéře. Na operní scéně NDM debutovala v roce 2018 rolí Paní radové v inscenaci Janáčkova *Osudu*.



PRODANÁ NEVĚSTA (2022) – Dominika Škrabalová (Háta), Václav Čížek (Vašek)
Foto Martin Popelář

zpěvu na ostravské Fakultě umění, jsem najednou cítila obrovskou svobodu. Pak už to šlo ráz naráz. Začala jsem pracovat ve zpravodajství Českého rozhlasu Ostrava. Byla to značka ideál, protože Fakulta umění tehdy byla hned za rohem, vlastně jste z oken viděli do rozhlasu. A to hlavní, nastoupila jsem do třídy k mé milované paní profesorce, fantastické Elišce Pappové.

Byla pro vás životním snem vždy opera?

Ale kdeže. Přiznám se, že první operu jsem naživo viděla až na vysoké škole, v nějakých 19 letech. Byl to *Lohengrin* tady v Divadle Antonína Dvořáka. Předtím na gymnáziu jsem viděla operetu *Polská krev* o pár ulic dál v Divadle Jiřího Myrona. Neměla jsem do opery vhléd. Ale jak nejen mě paní Šeinerová naučila: co neznáš, nemůžeš milovat, leda chudě. Tak jsem začala poznávat a pomalu jsem operu začínala milovat. Studovat zpěv jsem nicméně šla s ambicí stát se pevnou součástí Permoníku. Až při studiích mě opera strhla a rozhodla jsem se, že to je to, co chci v životě dělat.

Máte v klasickém repertoáru (operním či koncertním) nějaké své favority?

Mám. A zase za to může Permoník. Ve sboru jsme hodně zpívali soudobou tvorbu a tvorbu 20. století. Tehdy jsem naprosto propadla Benjaminu Brittenovi. Z českých autorů mě jako interpretku velice oslovují Bohuslav Martinů, Vítězslava Kaprálová, Petr Eben, Eduard Dřízga. Moje absolutně nejoblíbenější opery jsou dvě: právě Brittenovo *Zneuctění Lukrécie* a Dvořákova *Rusalka*. No a loni na jaře jsem propadla Massenetově *Manon*.

Existuje pro vás i hudba mimo „klasiky“?

Ano – a neumím si to bez ní představit. Je to pro mě takový odpočinkový mikrosvět, žádné velké dramatické příběhy. Na první

dobrou mě napadají bratři Ebenové a Zuzana Navarová, které mám jako duševní hygienu. Doma jsem vyrostla na Queenech, Beatles a kapele ABBA. Mezi deskami mám třeba i Davida Bowieho, Ellu Fitzgerald nebo album Buena Vista Social Club. Jediným takovým mým šlápnutím jinam (schválně neříkám vedle) byla asi metalová skupina System of a Down. Ty písně znám dodnes skoro celé nazpaměť. Ale pravda, už nemám potřebu si je pouštět. Vlastně, jak se tak na to dívám, jsem asi celkem konzerva.

Kromě zpěvu se věnujete také sbormistrovství. Čím vás toto řemeslo oslovilo?

Věnovala jsem se sbormistrovství, vedla jsem Mužský komorní sbor Permoník. Bylo to krásných 5 let. Vlastně jsem se nikdy v žádném pracovním kolektivu necítila tak dobře. Přece jen jsem byla z dívčího sboru, ve kterém to holky nemají mezi sebou vždycky úplně jednoduché, navíc nás bylo přes 60. S kluky to najednou byla obrovská pohoda. Navíc jsem tam měla i vrstevníky. Nejmladšímu bylo třeba 13, ale nejstaršímu 30. Na sbormistrování jsem měla nejradši tu energii mezi sborem a sbormistrem, kdy

stačí nepatrný pohyb a výsledná hudba se vám mění doslova pod rukama. Nikdy ten pocit nezapomenu.

Předpokládám, že zpěv – v interpretační rovině – a sbormistrovství se navzájem výrazně ovlivňují. Jaké benefity či případná úskalí vám to přináší?

Těžko se mi na to odpovídá, protože nevím, jaké by to bylo, kdybych sbormistrovskou zkušenost neměla. Myslím ale, že jsem díky ní schopná rychleji proniknout do hudby, chápat a slyšet ji jako celek. Myslím, že to je pro zpěváky nejdůležitější, aby pořád mysleli na to, že jsou pouze součástí hudebního celku.

Dominiko, aktuálně zpíváte v naší nové inscenaci děl Tanec nevděčnic a Dido a Aeneas. Provedla byste nás světem těchto barokních klenotů? Začneme popořádku, jaké role v těchto titulech zosobňujete?

V Monteverdiho *Tanci nevděčnic* ztvárňuji roli Venuše a v Purcellově opeře hraji Didonu. Díla jsou spojena motivem neopětované lásky. U Monteverdiho jde o apel na ty, kteří lásku odmítají. Je to taková hříčka s poučením i dojetím na konci. Diváci ji uvidí v Divadle „12“. Za sebe můžu říct, že žasnu nad tím, co dokáže divadelní technika a kostýmy. Inscenační tým tohle dílko pojal s obrovským důvtipem. Setkávají se v něm bohové, kteří jako by si odskočili z nějakého večírku celebrit. Sem tam se někomu zalichotí, sem tam se na někoho vytáhne nějaká špinavost, prostě vysoká společnost. Opera *Dido a Aeneas* je atypická svým provedením přímo mezi diváky ve slavnostním sále v Divadle Jiřího Myrona. Lidé sedí kolem nás a my tak hrajeme jakoby v aréně. Vytváří se mnohem intimnější prožitek a to je přesně to, co příběhu Didony a Aenea dodává na opravdovosti.



BÍLÝ PÁN aneb Těžko se dnes duchům straší (2021) – Martin Gurbal (Mr. Hollywood), Anna Nitrová (Cedrik), Dominika Škrabalová (Kastelánka), Josef Moravec (Jiří), Doubravka Součková (Elinor)
Foto Martin Popelář

Takže bohyně a královna. Dalo vám hodně práce najít se v těchto rolích herecky?

Bohyně a královna, zní to vznešeněji, než jaké to v herecké praxi je. Přistupovala jsem k nim stejně jako ke kterémukoli jinému úkolu. Práci mi dalo zvyknout si hlavně na úplně jiné vnímání prostoru ve slavnostním sále. Divák nás totiž nevidí pořád jen z ánfasu, na což musíme neustále myslet. Na druhou stranu jsou k nám oba prostory velkorysé v tom, že nepotřebují žádná velká patetická gesta. Divák zachytí sebemenší pohyb, gesto, mimiku. Jsem šťastná, že jsem se k této zkušenosti dostala, je to úplně jiná dimenze.

V roli královny Didony vy jako mezzosopranistka alternujete se sopranistou Karolínou Levkovou; tatáž postava je tedy obsazena dvěma hlasovými obory. Obohacuje vás tato

zkušenost něčím specifickým? Který z oborů podle vás postavě sluší víc?

To asi přímo ne. Obohacení mezi alternacemi vnímám v tom, že si na sobě spoustu věcí můžeme nakoukat, uvědomit si, co vypadá dobře, co špatně. Koneckonců, v operní literatuře jsou i další role, které mohou být obsazeny takzvaně „pod obojí“, záleží na osobním vkusu. To už si diváci budou muset přijít zhodnotit sami.

Co na vás teď nejbližší profesně čeká?

Kromě Didony a Venuše účinkuji v našem divadle i v dalších inscenacích. Tedy, pardon, že říkám „v našem“, ale protože jsem odsud, беру ho tak nějak patrioticky za naše. Vystupuji v Massenetově *Manon*, Smetanově *Prodané nevěstě* a v *Bílém pánovi* Jaroslava Křičky. V opavském divadle hrají v *Rigolettovi*. V příští sezóně se v Ostravě těším na setkání s další Smetanovou operou *Braniboři v Čechách*. No a koncertně mě teď nejbližší čekají *Biblické písně*

s karlovarskou filharmonií. Pár dalších věcí je na příští sezónu rozjednaných, ale hlavně to nezakřiknout. (jb)



V inscenaci ČTYŘNOTOVÁ OPERA (2019) jako Alt
Foto Martin Popelář

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

Divadlo „12“ a slavnostní sál Divadla Jiřího Myrona

Operní akademie Ostrava

Claudio Monteverdi (1567–1643)

Tanec nevděčnic

Opera–balet z roku 1608

Henry Purcell (1659–1695)

Dido a Aeneas

Opera o prologu a třech dějstvích z roku 1683

Hudební nastudování Jiří Habart

Režie Jiří Nekvasil

Premiéry 9. a 10. února 2023 v 19 hodin

OSTRAVA!!!

Hudební nastudování, dirigent

Jiří Habart

Režie

Jiří Nekvasil

Scéna

David Bazika

Kostýmy

Hana Kelar Knotková

Sbormistryně

Lenka Živocká

Dramaturgie

Juraj Bajús

Libreto *Tance nevděčnic* Ottavio Rinuccini (1562–1621)

Libreto *Didony a Aenea* Nahum Tate (1652–1715) podle vlastní tragédie *Brutus z Alby aneb Zkletí milenci* z roku 1678 inspirované čtvrtou knihou eposu *Aeneis* Publia Vergílie Marona (70 př. n. l. – 19 př. n. l.)

Reprízy 6. 3. (19.00), 17. 3. (19.00), 2. 4. (19.00) v Divadle „12“ a ve slavnostním sále Táni Hodanové

Účinkují:

Dominika Škrabalová, Karolína Levková, Eva Dřízgová-Jírušová, Markéta Schaffartzik, Josef Kovačič, Robin Červinek, Aleš Pirnos, Pavel Divín, Klára Hlůšková, Veronika Andrašková, Kristýna Melicharová, Hana Mikulková a další

Dále účinkují studenti FU OU, balet NDM, Operní studio NDM a externisté

Uvádíme v italském a anglickém originále

Inscenace jsou realizovány v rámci Operní akademie Ostrava, společného projektu opery Národního divadla moravskoslezského a Fakulty umění Ostravské univerzity

8

9

Richard Wagner (1813–1883)

TANNHÄUSER

(Tannhäuser und der Sängerkrieg auf Wartburg)

Velká romantická opera o třech dějstvích z roku 1845



ZAČÁTEK
PŘEDSTAVENÍ
MIMOŘÁDNĚ
v 18.00 hodin

Libreto Richard Wagner

Hudební nastudování **Marek Šedivý**
Dirigent **Adam Sedlický**
/ **Marek Šedivý**
Režie **Jiří Nekvasil**
Scéna **Daniel Dvořák**
Kostýmy **Marta Roszkopfová**
Sbormistr **Jurij Galatenko**
Vedoucí Operního studia NDM
Lenka Živocká
Dramaturgie **Juraj Bajús**

Obsazení:
Jozef Benci / **Martin Gurbal** (Hermann),
Hans-Georg Priese / **Gianluca**
Zampieri (Tannhäuser), **Jiří Hájek** /
Pavol Kubáň (Wolfram von Eschenbach),
Josef Moravec / **Juraj Nociar** (Walther
von der Vogelweide), **Daniel Klánský** /
Petr Urbánek (Biterolf), **Vít Šantora** /
Martin Javorský (Heinrich), **Erik Ondruš** /
Tomasz Suchanek (Reinmar von Zweiter),
Maida Hundeling / **Kateřina Hebelková**
(Alžběta, Venuše), **Karolína Levková** /
Magdaléna Rovenská (Mladý pastýř)

Dále účinkuje sbor a orchestr opery NDM
– koncertní mistři **Vladimír Liberda** a **Jan**
Šošola – Operní studio NDM a externisté

Uvádíme v německém originále s českými
a anglickými titulky

Premiéry 27. a 29. dubna 2023
v 18 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Od Wagnerova Tannhäusera ke Smetanovu Daliborovi

Podobně jako byl závěr minulé operní
sezóny prodchnut francouzským espretem,
jejž do našeho divadla vnesla smyslná
Manon Julese Masseneta a následně
Smetanovy *Dvě vdovy*, tak závěr sezóny
aktuální bude patřit romantickým
operám s heroickým námětem. Jen stěží
bychom hledali tvůrce, který tento
žánr pozvedl do srovnatelných
výšin jako Richard Wagner.
Je tomu již deset let, co
na scéně opery NDM zněly
tóny jeho mistrovského
Lohengrina, a tento kulatý
počet není náhodný. Ano,
uplynula dekáda od slavnostního
wagnerovského letopočtu zakončeného
trojkou (2013). Rok 2023 tedy s sebou
přináší již 210. výročí skladatelova
narození a zároveň připomene 140. výročí
jeho skonu. Nejde však jen o příležitost
cinknout si 22. května k uctění památky
narození slavného mistra skleničkami,
jde také o inspirační podnět pro tvůrce:
„dolít si kuráže“ a pustit se do inscenování
některého ze slavných Wagnerových
opusů. Pokud bychom měli vyslovit
jména pouze dvou operních velikánů, bez
zaváhání jedním dechem vyřkneme Verdi
– Wagner, přesto je tvorba německého
skladatele v repertoáru českých operních
domů zastoupena nepoměrně méně.
Příčinou jsou především nesporné
interpretační a produkční nároky, které

Wagnerovo dílo klade na soubory divadel.
Proto je uvedení Wagnera vždy velká věc!

U nás v opeře NDM jsme se však
výzvy nezalekli. Tým statečných
inscenátorů v čele s hudebním ředitelem
opery dirigentem **Markem Šedivým**
a s ředitelem NDM režisérem **Jiřím**
Nekvasilem pro vás již připravuje nové
nastudování proslulého *Tannhäusera*.

Velká romantická opera vypráví
příběh mytického minnesängra,
jeho účasti v souboji pěvců
a pouti za vykoupění.
Wagnera k napsání libreta
inspiroval pobyt v českých
horách. Překvapivou je
také úzká provázanost části
postav s českými historickými
osobnostmi, především s královským
rodem Přemyslovců. Tannhäuser zároveň
patří k postavám, u nichž wagnerovští
badatelé poukazují na alegorické paralely
s mistrovým životem. Hrdina chce pomocí
umění světu zprostředkovat poznání,
jež mu vyjevili samotní bohové, avšak
naráží na nepochopení zpátečnického
světa kolem sebe; není těžké spatřit zde
opravdu dobře uchopitelnou metaforu
nedoceneného umělce. Tyto zajímavé
autobiografické paralely přinášejí
nejeden ze soudobých režijních klíčů
k inscenování Wagnerových děl. A to je
i případ naší inscenace. A jaký tedy bude
náš *Tannhäuser*? Nechte se překvapit
a rozhodně si ho nenechte ujít. **Wagnera**
je třeba zažít! (jb)

WAGNERA
JE TŘEBA
ZAŽÍT!

Bedřich Smetana (1824–1884)

DALIBOR

Opera o třech jednáních z roku 1867



Libreto Josef Wenzig (1807–1876)
v českém překladu Ervína Špindlera
(1843–1918)

Hudební nastudování **Robert Jindra**
Dirigent **Jiří Habart**
/ **Robert Jindra**
Režie **Martin Otava**
Scéna **Daniel Dvořák**
Kostýmy **Dana Haklová**
Sbormistr **Jurij Galatenko**
Dramaturgie **Juraj Bajús**

Obsazení:
Martin Bárta / **Marián Lukáč** (Vladislav),
Tomáš Juhás / **Luciano Mastro**
(Dalibor), **Martin Gurbal** / **František**
Zahradníček (Budivoj), **Jozef Benci**
/ **Peter Mikuláš** (Beneš), **Martin**
Javorský / **Ondřej Koplík** (Vítek),
Jolana Fogašová / **Veronika Mihálková**
(Milada), **Veronika Rovná** / **Anna**
Wilczyńska (Jitka)

Dále účinkuje sbor a orchestr opery NDM
– koncertní mistři **Vladimír Liberda** a **Jan**
Šošola – a externisté

Uvádíme ve českém originále s českými
a anglickými titulky

Inscenace je realizována v koprodukci
s Divadlem J. K. Tyla v Plzni a nastudována
pro uvedení kompletního cyklu
Smetanových oper – **Smetanovského**
operního cyklu Ostrava 2024

Premiéry 22. a 24. června 2023
v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Dříve než Smetana *Dvěma vdovami*
prošlapal pro český operní repertoár cestu
k salónní konverzační komedii, kterou
představil ve svém vlastním pohledu
na francouzský žánr opéra comique,
stvořil pro naše hudební umění i operu
hrdinskou, *Dalibora*. Motiv Dalibora
si Smetana do svého zápisníku
zapsal již v květnu 1863 hned
vedle duetu „Věrné milování“
z *Prodané nevěsty*, a třebaže
se tyto dvě po sobě následující
operly rodily v jeho hlavě
současně, jejich charaktery
mohly jen stěží být více odlišné.
Po slunném a humorem prosyceném
díle vznikla opera tragická, jejímž námětem
se stala **historická postava českého**
rytíře Dalibora z Kozojed, a především
pak pověsti s ní spojené. Libreto
Smetanovi nabídl Josef Wenzig, tehdejší
předseda Umělecké besedy, vážená a vlivná
postava českého kulturního života. Wenzig
pocházel z německy mluvícího prostředí,
ve svém rodném jazyce také tvořil, avšak
byl zaníceným obdivovatelem a obhájcem
češtiny. Přestože jako literát nikterak
nevynikal, napsal pro Smetanu kromě
Dalibora i libreto *Libuše*. České překlady
obou děl vytvořil Ervín Špindler. Smetana
začal s kompozicí *Dalibora* 15. dubna 1865
a **29. prosince 1867 bylo dílo na světě**.
Premiéra se uskutečnila 16. května 1868

v Novoměstském divadle, a to u příležitosti
slavného dne položení základního kamene
Národního divadla.

Příběh vytvářející heroický mýtus kolem
historické postavy středověkého rytíře sice
souzněl s obrozeneckými myšlenkami,
avšak zjevné inspirace německými vzory
na straně libreta i hudby samotné dlouhou
dobu poskytovaly živnou půdu pro **šíření**
řeči o Smetanově wagneriánství.

Je nepochybné, že Smetana
nemohl přehlédnout obrovskou
uměleckou autoritu Richarda
Wagnera jakožto velkého
reformátora hudebně-
dramatického umění a stejně
jako absolutní většina skladatelů
oné doby obohatil přínosem
německého velikána svou hudební
řeč. Ti, kterým šovinistický osten neotupil
smysly, mohli při Smetanově *Daliborovi*
zažít i následovně: „*Bůh ví, jaké to podivné*
kouzlo je ve Smetanově hudbě! Slzy
vyhrknou člověku při místech něžných,
a při jiných vstaneš ze sedadla svého a ani
nevíš, že jsi již vstal. Stalo se mně tak při
finále druhého aktu Dalibora na zkoušce
generální. Finále je tak mohutné, pne se
výš a výš jako štíhlé vznešené sloupy
a klenby gotického chrámu – teď, teď
genius rozpjal celé obrovité perutě své,
zvoní to a zní co přemohutná hudba sfér –
a když rázem vše doznělo, stál jsem v lóži,
tělo máje napjaté kupředu, zrak zakotven
v neurčito a každý nerv se chvíl rozkoší
netušenou...“ (Jan Neruda) (jb)



UVEDLI JSME

CÍSAŘ ATLANTIDY – Ursula Kulesza (Druhá služebná), David Nykl (Smrt), Boris Prýgl (Císař Overall), Michaela Zajmí (Bubeník), Doubravka Součková (Bubikopř), Josef Moravec (Voják), Roman Vlkovič (Tampač), Jorge Garza (Harlekýn), Nikola Novotná (První služebná)
Foto Martin Popelář

Viktor Ullmann (1898–1944)

ROZBITÝ DŽBÁN

Jednoaktová opera z roku 1942

CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti

Jednoaktová opera z roku 1944

Libreto *Rozbitého džbánu* Viktor Ullmann podle stejnojmenné komedie Heinricha von Kleista (1777–1811) z roku 1806

Libreto *Císaře Atlantidy* Viktor Ullmann a Franz Peter Kien (1919–1944)

Reprízy 7. 3. (18.30), 31. 3. (18.30), 11. 4. (18.30) v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém překladu s českými a anglickými titulky

Inszenace je realizována v koprodukcí s Národním divadlem v rámci projektu *Musica non grata* s podporou Velvyslanectví Spolkové republiky Německo Praha; v rámci této koprodukce bude uvedena na scéně pražského Stavovského divadla

Režisérem obou oper Viktora Ullmanna uváděných v jednom večeru v Divadle Antonína Dvořáka, je slovinšský režisér **Rocc**. S jeho pohledem na tato díla se můžete seznámit v následujícím rozhovoru.

Roccu, koncem minulé sezóny jsme spolu vedli rozhovor, který dostal název Tři otázky ke Dvěma vdovám pro jedinečného Rocca. Aktuálně se nabízí nahradit Dvě vdovy dvěma jednoaktovkami Viktora Ullmanna. O jaká díla jde?

Obě díla ve velmi koncentrovaných uměleckých tvarech (*Džbán* má 40 minut a *Císař* 50 minut) neuvěřitelně aktuálně poukazují na zneužitelnost společenských systémů. My lidé si vymýšlíme vždy nová pravidla koexistenčního fungování a hned vzápětí je zase maříme. V případě *Rozbitého džbánu* se jedná o případ dekadentní justice, *Císař Atlantidy* zase mluví o mocenských

politických hrách, které vedou až k absurdním válkám. Ullmann z vlastní tragické zkušenosti bohužel až moc dobře věděl, o čem píše... Jako lidé jsme zřejmě nepoučitelní.

Obě opery vznikly během 2. světové války v krátkém časovém rozestupu, avšak jako nesouvisějící svěbytná díla. Pro naši inscenaci jste v nich však našel společnou dramaturgickou ideu a režijně je do jisté míry propojujete. Co je tedy jejich jednotící myšlenkou?

Jako spojující idea se nabízejí právě zmíněné mezilidské systémy a vztahy. Role z obou oper lze propojit nejen hudebně, ale také dramaturgicky. Divák se takto v obou dílech potká se stejnými postavami, avšak v různých životních situacích. *Císař* po přestávce začíná „válkou všech proti všem“, uvidíme tedy, jaký vliv má válečný stav na chování lidí a jak se lidé v mimořádně složitých situacích začínají měnit. Dílo dále otvírá podstatnou otázku: je vůdce tím, kdo formuje podobu světa, anebo svět generuje

podoby svých vůdců? Osobně jsem názoru, že vladař (císař či prezident) je vždy jen odrazem společnosti. Zajímavě Ullmann v závěru despotického vladaře prezentuje jako „vykupitele“ lidstva, který vlastním rozhodnutím zemřít umožní, aby se Smrt jakožto jeden z nejpřirozenějších a absolutně potřebných principů života opět vrátila mezi lidi.

V centru vašeho uměleckého zájmu často stojí soudobá díla. U Ullmanna lze dnes již jen stěží mluvit o soudobé hudbě, avšak pořád jsou nám na časové ose jeho opery blíže než Smetanovy Dvě vdovy. Cítíte se tedy s Ullmannem více „ve svém živlu“?

U každé opery si vždy položím základní otázku: jak může toto dílo oslovit dnešního diváka a komunikovat s dnešní dobou? Pokud na to najdu odpověď, může být pak každé dílo ideově současné, bez ohledu na to, kdy vzniklo. Rovněž jsem toho názoru, že ne každé nově vzniklé dílo je nutně myšlenkově současné, ale to je na jinou diskusi. Smetanu a Ullmanna lze samozřejmě těžko srovnávat, každý je něčím unikátní a geniální, oba ale v sobě nesou něco „českého“. Proto jsem navíc také velmi rád, že se Národní divadlo moravskoslezské rozhodlo pořídit pro tyto dvě jednoaktovky nový český překlad legendárního Jaromíra Nohavici, který Ullmannovi dodává ještě další současný rozměr „tady a teď“. *Rozbitý džbán* a *Císař Atlantidy* sice Ullmann komponoval během druhé světové války, ale pod vlivem svých vzpomínek na první světovou válku. Tematicky se jedná o díla zcela nadčasová, i proto je v naší inscenaci nijak historicky nelimitujeme, ale snažíme se na ně dívat zase z dnešní perspektivy. Děkuji za tuto skvělou příležitost opět se vrátit do své Ostravy! Snažil jsem se do naší nové inscenace vložit své srdce, snad jeho tep bude aspoň trochu slyšet...

Roccu, my vám na oplátku děkujeme za vaše postřehy a inscenaci! (jb)



ROZBITÝ DŽBÁN – Marcela Gurbalová (První služebná), Martin Gurbal (Adam), Martin Gyimesi (Licht)
Foto Martin Popelář



činohra

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2022/2023

Tom Stoppard (1937)
BOURLIVÁ PLAVBA
Možná to bude trochu házet...
Režie: Vojtěch Štěpánek
Překlad: Šimon Dominik
Premiéra 17. září 2022
v Divadle Antonína Dvořáka

Miloš Forman (1932–2018)
– Jaroslav Papoušek (1929–1995)
– Ivan Passer (1933–2020)
– Tomáš Svoboda (1972)
HORÍ, MÁ PANENKO
Kdo si nenakrad, musí to brát, jako že nevyhrál!
Režie: Tomáš Svoboda
Premiéra 26. listopadu 2022
v Divadle Jiřího Myrona

Alena Kastnerová (1973)
O LÍNĚ BABIČCE
„Proboha, babi, to... to... přece... nejde!“
Režie: Tomáš Jirman
Dramatizace: Daniela Jirmanová
Premiéra 22. ledna 2023 v Divadle „12“

Stefan Zweig (1881–1942)
– Vojtěch Štěpánek (1984)
MARIE ANTOINETTA
„Jedinec může vehnat masu do vášně, ale téměř nikdy se mu již nepodaří rozpoutanou vášně opět spoutat.“
Režie: Vojtěch Štěpánek
Překlad: Bedřich Vaníček
Dramatizace: Markéta Bocková, Pavel Gejguš, Vojtěch Štěpánek
Světová premiéra 11. března 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

Henrik Ibsen (1828–1906)
NORA
Domeček pro panenky
Režie: Pavel Gejguš
Překlad: František Fröhlich
Premiéra 20. května 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

William Shakespeare (1564–1616)
MARNA LASKY SNAHA
MLS o několika chodech
Režie: Roman Polák
Překlad: Martin Hilský
Premiéra 10. června 2023
v Divadle Jiřího Myrona



Činohra NDM je na Facebooku:
Činohra Národního divadla moravskoslezského



Činohra NDM je na Instagramu:
cinohrandm

O LÍNĚ BABIČCE – Martin Dědoch (Horský vůdce), Anna Cónová (Babička Milada), Kamila Janovičová (Německá horolezkyně), Robert Finta (Německý horolezec), Marie Logojdová (Německá horolezkyně)
Foto Martin Kusyn

REPERTOÁR ČINOHRY (BŘEZEN – DUBEN 2023)

Miloš Forman – Jaroslav Papoušek
– Ivan Passer – Tomáš Svoboda
HOŘÍ, MÁ PANENKO
Režie: Tomáš Svoboda
**1. 3. (18.30), 25. 3. (18.30), 15. 4. (18.30),
16. 4. (16.00)**

Anton Pavlovič Čechov
VISNOVY SAD
Režie: Vojtěch Štěpánek
**2. 3. (18.30), 17. 3. (18.30),
18. 4. (18.30) – derniéra**

Tom Stoppard
BOUŘLIVÁ PLAVBA
Režie: Vojtěch Štěpánek
3. 3. (18.30), 21. 3. (18.30), 21. 4. (18.30)

Terrence McNally – David Yazbek
DONAH! (Hole dupy)
Režie: Pavel Šimák
4. 3. (18.30), 12. 4. (18.30)

Stefan Zweig – Vojtěch Štěpánek
MARIE ANTOINETTA
Režie: Vojtěch Štěpánek
**11. 3. (18.30) – premiéra,
14. 3. (18.30) – první repríza, 24. 3. (18.30),
30. 3. (18.30), 14. 4. (18.30), 19. 4. (18.30)**

Tomáš Svoboda
**GOLDONI PO OSTRAVSKU
aneb Sluha dvou pánů**
Režie: Tomáš Svoboda
16. 3. (18.30), 26. 3. (15.00), 6. 4. (18.30)

Neil Simon
HODNÝ PAN DOKTOR
Režie: Bedřich Jansa
18. 3. (19.00), 4. 4. (19.00)

Alena Kastnerová
O LÍNĚ BABIČE
Režie: Tomáš Jirman
**19. 3. (16.00), 21. 3. (10.00) – pro školy,
23. 3. (10.00) – pro školy,
30. 3. (10.00) – pro školy, 23. 4. (16.00),
29. 4. (16.00), 30. 4. (16.00)**

Ferdinand von Schirach
TEROR
Režie: Tereza Říhová
22. 3. (19.00), 11. 4. (19.00), 27. 4. (19.00)

Nikolaj Vasiljevič Gogol
REVIZOR
Režie: Vojtěch Štěpánek
23. 3. (18.30), 29. 3. (18.30), 22. 4. (18.30)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Michael Cooney
HABADURA
Režie: Roman Groszmann
28. 3. (18.30), 20. 4. (18.30), 28. 4. (18.30)

Vojtěch Štěpánek
NĚCO PRO LIDI
Režie: Tomáš Jirman
31. 3. (19.00), 13. 4. (19.00)

Andrzej Saramonowicz
TESTOSTERON
Režie: Vojtěch Štěpánek
1. 4. (18.30)

ÚVODNÍK ŠÉFA ČINOHRY



Vážený diváci,

od 11. března 2023 budete mít možnost zhlédnout razantní adaptaci geniálního románu Stefana Zweiga *Marie Antoinetta*. Její sňatek měl zaručit Evropě mír na několik generací. Ale... mladí manželé nejeví zájem ani o sebe navzájem a ani o nějaký mír. Z operní lóže není vidět do ulic, kde umírají lidé hladem. Lid svou královnu upřímně miluje, ale co bolí víc než neopětovaná láska? Dav si jde pro krále skrze záhony versailleských zahrad a král velí svému dvoru: „*Dobře to dopadne, pojďme spát.*“ Ale revoluce je mladá, ta spát nemusí a brzy všechny požere. Jen jediná žena nad ní k překvapení všech zvítězí... Mysleli si, že popraví „marnotratnou Rakušanku“, „děvku z Versailles“, ale v onen rozhodný den popravují čtyřnásobnou matku

a královnu Francie. Jsou i prohry, které triumfují nad vítězstvími.

Vojtěch Štěpánek



HOŘÍ, MÁ PANENKO – Tomáš Jirman (Tomáš Jirman), David Viktora (David Viktora), Vladimír Čapka (Vladimír Čapka), Romana Adámková (Romana Adámková), Kamila Janovičová (Kamila Janovičová)
Foto Martin Kusyn

PREMIÉRA

Stefan Zweig (1881–1942) – Vojtěch Štěpánek (1984)

MARIE ANTOINETTA

Jsou i porážky triumfující nad vítězstvími...



Koláž Miroslav Bláha, obraz Élisabeth Vigée-Lebrunová
Vizuál inscenace

Autor předlohy
Překlad
Dramatizace

Stefan Zweig
Bedřich Vaníček
Markéta Bocková,
Pavel Gejguš,
Vojtěch Štěpánek
Vojtěch Štěpánek
Norbert Závodský
David Janošek
Vojtěch Štěpánek

Režie
Dramaturgie
Scéna a kostýmy
Výběr hudby

Obsazení:
Sára Erlebachová (Marie Antoinetta),
Daniel Hrůza (Ludvík XVI.), **Tomáš Jirman**
(Stefan Zweig), **Aneta Kaluža Klimešová**
(Lotta Altmannová) a další

**Premiéra 11. března 2023 v 18.30 hodin
v Divadle Antonína Dvořáka**

**Reprízy 14. 3. (18.30), 24. 3. (18.30),
30. 3. (18.30), 14. 4. (18.30) a 19. 4.
(18.30) v Divadle Antonína Dvořáka**

*„Tak obyčejná, mladá dívka. Proč právě
pro ni osud vybral tak velkou roli?“ ptá se
v úvodu inscenace postava Stefana Zweiga*

a přisedá si ke stolu ke své ženě Lottě Altmannové. Spolu v tichosti usrkávají kávu. Podobných momentů je v připravované inscenaci celá řada. Ve vzduchu se neustále vznášejí otázky: „*Proč právě ona?*“



Tomáš Jirman (Stefan Zweig) na první čtené zkoušce
Foto Martin Kusyn

Marie Antoinetta byla sotva předurčena stát se tragickou postavou, avšak dějiny nepotřebují heroický charakter jako hlavní osobu, když chtějí, aby události vyvrcholily ve fascinující drama. Prvních třicet ze svých osmatřiceti let jde tato žena obyčejnou cestou, ovšem v okázalé nádhře. Nikdy nepřekročí průměr, ani v dobrém, ani ve zlém. Až revoluce ji vyrve z vlastní průměrnosti, aby se stala jednou z nejrozporuplnějších postav v dějinách Francie.

Rakouská vlčice. Děvka revoluce. Vdova Capetová. Malá Toinette... Těmito a mnohými dalšími jmény ji navždy ocejovali. Málokdo byl za svého života tak odsuzován a po smrti tak oslavován. Nenáviděná Francií za to, že byla Rakušanka, zanedbávaná a přehlížená vlastním manželem nechala se unášet vírem hektického společenského života. Nakonec ale vyzrála v ženu nesmírného půvabu, majestátu a něžné povahy. S trochou nadsázky se dá dokonce říct, že v poslední hodině života dorostla Marie Antoinetta, průměrný člověk, k velikosti svého osudu.

Na její příběh nahlížíme z perspektivy autora románu – Stefana Zweiga – který si v roce 1942 ve své brazilské emigraci společně se svou ženou listuje rukopisem. Postavy znovu ožívají před jeho očima. Právě jejich nápaditý, květnatý jazyk vytváří strhující proud vyprávění, který je zároveň nesmírně zábavný. Stefan Zweig se sice na svět dívá nemilosrdným pohledem, ale činí tak vždy s lidsky citlivou pečlivou psychologickou kresbou. Diváci tak dostanou možnost nahlédnout do jednoho z nejznámějších osudů evropských dějin novým způsobem. „*Jaký význam má vyprávět příběh, který každý zná, pokud jej neumíš říci jinak?*“

Když Stefan Zweig psal román *Marie Antoinetta*, využil všechny myslitelné dokumentární drobnosti, které měl k dispozici; prozkoumal každý jednotlivý účet, aby zjistil její osobní spotřebu, prostudoval všechny noviny a pamflety z té doby, rozpitval všechny procesové spisy až do poslední řádky. Ale ve vytištěné knize se z toho už neobjevila téměř ani řádka. „*Jakmile napíši první přibližné znění knihy načisto, začíná pro mne vlastní práce zhušťování a komponování. Je to ustavičné odhazování balastu, tříbení vnitřní architektury; zatímco ostatní se většinou nemohou odhodlat k tomu, aby zamlčeli, co všechno vědí, a s jistou zamilovaností chtějí každou řádkou předvádět, že jsou širší a hlubší, než ve skutečnosti jsou, mou ctižádostí vždy je vědět víc, než jak se to jeví navenek.*“ Tento proces kondenzace (a tedy dramatizace) se pokusili tvůrci převést i do výsledného tvaru inscenace. Diváci jsou svědky známých událostí, jakými byly svatba následníků francouzského trůnu, náhrdelníková aféra nebo útěk Marie Antoinetty a Ludvíka XVI.



Návrh kostýmu pro Marii Antoinettu od Davida Janoška

do Varennes, avšak v novém kontextu, čímž se stávají aktuálními jak pro Stefana Zweiga v roce 1942, tak i pro nás v roce 2023. Připomínají nám totiž, že Západ nestojí

na ekonomickém růstu, konzumu nebo vyprázdňených byrokratických pravidlech, ale na těžce vybojovaných a prožitých hodnotách. (nz)

ROZHOVOR

Foto Aneta Kaluža Klimešová

SÁRA ERLEBACHOVÁ

Taky toužím po vnitřní svobodě

V připravované inscenaci můžete jako Marii Antoinettu vidět **Sáru Erlebachovou**, se kterou jsme si povídali mimo jiné o společných vlastnostech s francouzskou královnou nebo o výzvách i obavách, které titulní role přináší.

Jaká byla tvoje první reakce, když ses dozvěděla, že budeš hrát Marii Antoinettu?

Určitě jsem u toho zčervenala, protože já se červenám skoro pořád (*smích*). Popravdě jsem byla překvapená, hodně překvapená. Potřebovala jsem trochu času, abych to všechno zpracovala a přijala. Následovalo období lehké nervozity. Přece jenom je to titulní role a člověku dojde, že stojí před něčím, co si ještě nevyzkoušel. Zároveň chce, aby se vše stihlo, a hlavně aby se na tom co nejvíce naučil. A teď jsem v období těšení se, které se každý dnem stupňuje.

Příběh francouzské královny je i příběhem o přerodu člověka. Mladá Toinette musí dospět v královnu i matku a přijmout tak odpovědnost za celý národ a své nejbližší. Vnímáš tu roli jako svoji iniciační? Že pro tebe může znamenat určitý přerod...

Teď se mi úplně rozbušilo srdce, když jsi položil tuhle otázku. (*Ticho*.) Určitě to беру jako velkou příležitost a zároveň i odpovědnost, ale taky se nechci dostat do křeče, kdy se herec urputně snaží, nebo se rovnou sesype. Spíše vnímám tu roli jako velkou příležitost pro mě jako člověka i herečku, jako možnost načerpat zkušenosti

a pošfourat se v sobě, zjistit, co ve mně je a co ne. Beru to jako výzvu obstát sama před sebou.

Je něco, co máš s Marií Antoinettou společného nebo čím tě inspiruje?

Není to úplně pozitivní společná vlastnost, ale ta její bezstarostnost, kdy se jí nechtělo řešit státnické záležitosti a utíkala ke svým zábavám, to máme dost podobné. Sama se občas ocitnu v situacích, kdy si přeji, aby se samy vyřešily, nebo aby je vyřešil někdo za mě. Taky se učím čelit svým problémům, mluvit o nich, neutíkat od nich. A musím říct, že mě Marie Antoinetta nesmírně inspiruje právě tím svým přerodem, kdy se z malé holčičky, co si poletovala palácem a jedla dortíky, proměnila v ženu a královnu. Bylo to velkou měrou způsobeno i tím, že po několika letech sexuální frustrace potkala muže, díky kterému se mohla stát ženou, smyslnou ženou, a vášnivě se zamilovat. Ona se totiž k lásce pojí i svoboda. Hrozně moc toužila po vnitřní svobodě, což máme taky společné.

A jak nahlížíš na její období rozhazovačnosti nebo přehlížení problémů francouzského obyvatelstva?

Nechci ji soudit. Sama si nedokážu dost dobře představit, jak bych se zachovala v její situaci. Je ti patnáct, udělají z tebe prostředek k dosažení míru, pošlou tě do Francie, v nějakém altánku tě svedou donaha, najednou jsi v naprosto cizím prostředí a nemáš nikoho blízkého, kdo by tě vedl, kdo by s tebou mluvil jako s blízkým přítelem, kdo by tě vyslechl a ne tě jen



Na první čtené zkoušce inscenace MARIE ANTOINETTA
Foto Martin Kusyn

pořád káral a říkal ti, že děláš všechno špatně. Jak máš v patnácti letech vědět, co děláš špatně? Zajímavé je, že i když všichni kolem ní věděli, že se chová nezodpovědně, nikdo nezasáhl. Ona zkrátka hledala trochu štěstí. A ano, hledala ho taky v zábavách a v přepychu, aby se necítila osamělá. Nechci ji blahořečit, ale taky ji nechci shazovat. Byla to úplně normální žena, matka, která toužila po lásce a štěstí, jako my všichni, jen neznala limity svých tužeb.

Takže ji pro sebe obhájenou máš...

Naprosto. Člověk smýšlí jinak ve dvaceti a úplně jinak ve třiceti. Jasně, že dělala problémy, ale kdo je nedělá? Antoinetta měla akorát tu smůlu, že byla královnou a byl na ni obrovský fokus. Hlavně ona se pak následkům svých činů postavila, což je

pro mě přesně ten okamžik, kdy se stala opravdovou královnou, protože královnou se nerodíš, musíš v ni jako člověk dozrát a přijmout fakt, že se jí staneš.

Je pro tebe ve hře nějaké téma, které prorůstá i dneškem?

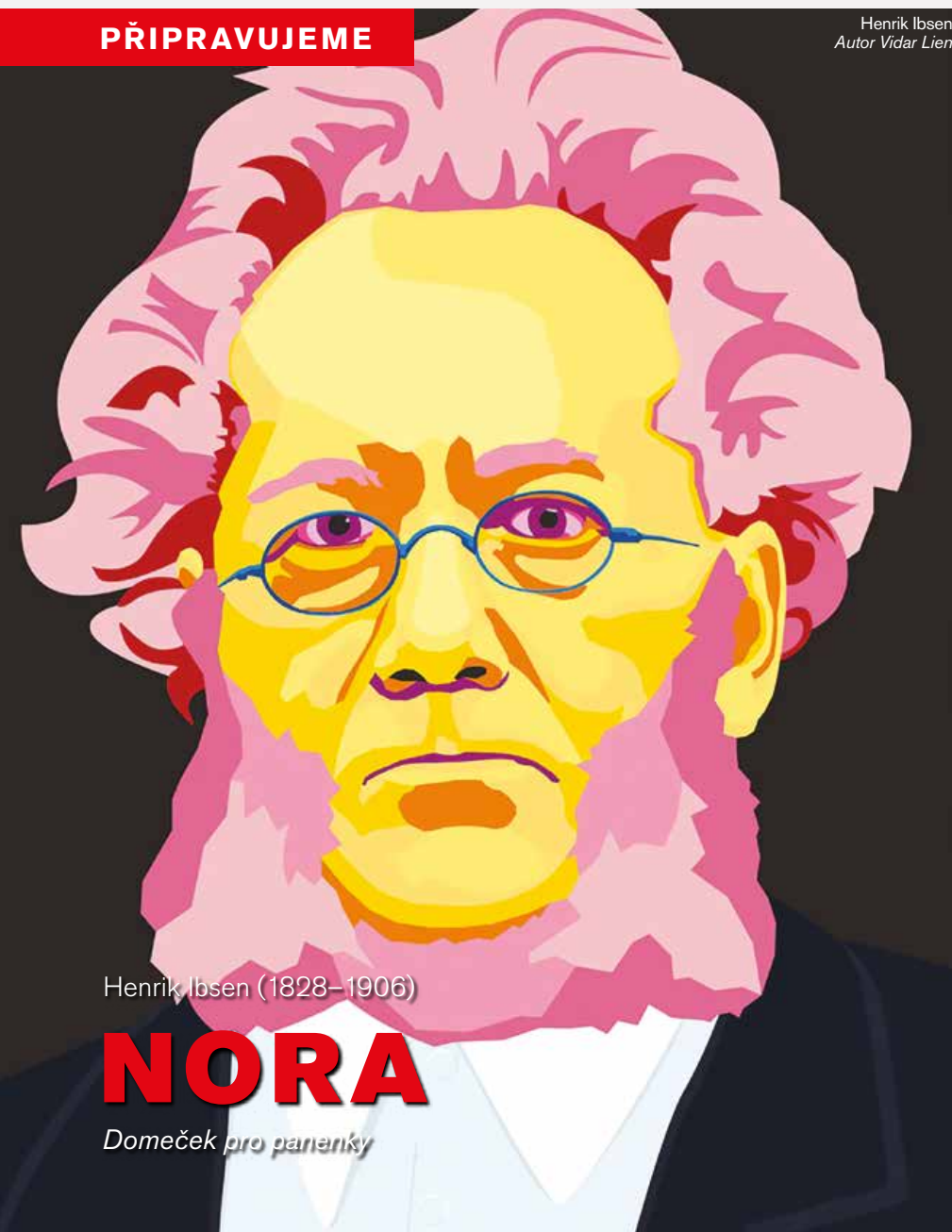
Pořád se stává, že někoho soudíme, nebo že jsme sami souzeni. To bude vždy aktuální, asi je to součást lidské přirozenosti.

Jakým způsobem zatím probíhá zkoušení?

Jsmo teprve na začátku, začínám si skládat postavu dohromady z malých dílků, hledám spojitosti a vnitřní pochody. Je jasné, že to bude zkouška ohněm, než se nám podaří převyprávět příběh Marie Antoinetty jako velký příběh dívky rodící se v ženu... (nz)



Sára Erlebachová, Izabela Vydrová, Aneta Kaluža Klimešová,
Tomáš Jirman a David Janošek při prezentaci kostýmů
k inscenaci MARIE ANTOINETTA
Foto Martin Kusyn



Henrik Ibsen (1828–1906)

NORA

Domeček pro panenky

Překlad
Režie
Dramaturgie
Scéna
Kostýmy
Hudba

František Fröhlich
Pavel Gejguš
Norbert Závodský
Matěj Sýkora
Radka Vyplašilová
Vladivojna La Chia

Obsazení:

Kamila Janovičová (Nora), **Petr Panzenberger** (JUDr. Torvald Helmer), **Robert Finta** (MUDr. Henrik Rank), **Petra Kocmanová** (Kristina Lindová), **David Viktora** (JUDr. Nils Krogstad), **Michaela Bajgarová** (Au pair)

Premiéra 20. května 2023 v 18.30 hodin
v Divadle Antonína Dvořáka

Manželství Nory a Torvalda Helmerových se zdá být až plakátově šťastné. On dělá kariéru a ona je tou nejroztomilejší oddanou manželkou, jakou si ctižádostivý muž může přát. Naneštěstí se Nora

Málokteré modernistické drama se může pochlubit tak širokým, bohatým a nadčasovým kontextem výkladů a vlivů jako právě Ibsenova *Nora*. Působivost hry byla po jejím prvním uvedení v roce 1879 připisována nezvykle otevřené kritice měšťácké morálky a nelichotivému obrazu instituce manželství, zatímco v posledních letech se mnohem častěji v souvislosti s ní mluví o důsledné feministické interpretaci. Zároveň je však plná ironie, obnažuje trapnost a zkoumá její hranice. I to je důvodem, proč se dodnes objevuje nejen na jevištích, ale úspěšně se prosadila také v rozhlasu, v televizi a ve filmových zpracováních. Slavná je například německá televizní inscenace Rainera Wernera Fassbinderova *Nora Helmerová* z roku 1976 podle scénáře Friedhelma Boehma.

Ibsen patřil k těm dramatikům, kteří se při psaní inspirovali svým okolím. Také *Nora* byla napsána na základě skutečných událostí. Jejím předobrazem se stala norská spisovatelka Laura Petersonová, kterou dramatik pozval v létě 1872 do Drážďan, kde tehdy pobýval, na návštěvu. O rok později se Petersonová vdala za dánského prozaika Viktora Kiera. Ten však onemocněl tuberkulózou a doktor mu tak doporučil pobyt v teplejším prostředí, a tak se hrdá Laura bez vědomí muže zadlužila. O svém tajemství pak později pověděla právě Ibsenovi.

Bývá zvykem, že se *Nora* v divadlech nasazuje, když má soubor pro tuto hru ideální obsazení. U nás diváci v hlavních rolích uvidí mladé herce v čele s Kamilou Janovičovou. Je to totiž hra o mladých lidech a nebezpečích, která na současnou mladou generaci čekají, varuje ji před tím, aby se neupínala jen na kariérní posun a peníze, aby nepodléhala stereotypům. Hra je navíc zajímavá tím, že Ibsen k ní napsal dva konce. První byl hodně skandální, a aby zabránil tomu, že mu jej budou v divadlech přepisovat, napsal autor jiný konec sám. Jaké zakončení dramatu zvolili ostravští inscenátoři? Na to si musíte počkat do května! (nz)

Návrh scény Matěje Sýkory

Překladatel Martin Hliský
Foto Vladimír Šigut

Komedie jiskřivá jako bublinky ve sklenici sektu

William Shakespeare (1564–1616)

MARNÁ LÁSKY SNAHA

MLS o několika chodech

Posledním titulem, který uvede činohra NDM v letošní sezóně, je Shakespeareova komedie plná vzletných slovních obrátů *Marná lásky snaha*. Text nastuduje slovenský režisér **Roman Polák** v překladu profesora **Martina Hliského**. Premiéra tohoto titulu je plánovaná až na **10. června 2023**, proto se přípravami inscenace budeme více zabírat v příštím čísle. Avšak už nyní jsme vás, milí čtenáři a diváci, chtěli

navnadit na tento poetický MLS, jak se titulu v divadelních kruzích často přezdívá. Když jsme o připravovaném titulu mluvili s jeho překladatelem, panem profesorem Martinem Hliským, projevil z chystaného nastudování velkou radost a přiznal, že právě tento kus patří k jeho nejoblíbenějším komediím od Shakespeara. Na dotaz, proč a čím si právě MLS získal jeho sympatie, nám opověděl následovně:

„Ne náhodou Mozart původně zvažoval použít text Shakespeareovy komedie *Marná lásky snaha pro operu, která je dnes známá pod jménem Così*

fan tutte. *Tato raná Shakespeareova komedie je summou renesanční poetiky a rétoriky, zároveň svou hravostí, dravostí a chytrostí Mozartovy komické opery silně připomíná. Nejpozoruhodnějším rysem této shakespearovské „hostiny jazyka“ je, že Shakespeareova vysoce stylizovaná, elegantní, vtipná a jiskřivá hra, v níž slovní hříčky vybuchují jako zátky od šampaňského, je zároveň strhující drama. Je tomu tak proto, že pod povrchem bláznivé komedie námluv probíhá drama pravdy a lži plné paradoxů lidského bytí na tomto světě.“* (pg)

INZERCE

SE ÚČASTNÍ DOPROVODNÉHO PROGRAMU

Knižní festival Ostrava

3—4 BŘEZEN 2023

PRODEJ KNIH | BESEDY | AUTOGRAMIÁDY
TOP AUTOŘI Z ČR | HERNÍ ZÓNA | WORKSHOPY

černá louka
OSTRAVA!!!
DENÍK
KNIHCENTRUM.cz
Dvojka
ICC

Karin Lednická
tráť Knižního festivalu
Ostrava 2023

STÁNEK NDM

součástí Knižního festivalu Ostrava

Náš stánek najdete ve dnech **3.–4. března 2023** na *Knižním festivalu Ostrava* na Černé louce.

V pátek 3. března se od 14.40 do 15.30 hodin uskuteční **autogramiádová beseda o průběhu příprav činoherní inscenace Marie Antoinetta** za účasti režiséra a spoluautora dramaturgizace Vojtěcha Štěpánka, dramaturga Norberta Závodského a herců Sary Erlebachové, Tomáše Jirmana a Anety Kaluži Klimešové.

Kromě toho nabídneme návštěvníkům festivalu **prodej vstupenek za zvýhodněné ceny**, fotokoutek aj.

VSTUPENKY • PŘEDPLATNÉ
• **DÁRKOVÉ VOUCHERY**
• **DIVADELNÍ BALÍČKY**
• **DROBNÉ DÁRKOVÉ PŘEDMĚTY**

ALENA KASTNEROVÁ

Imponují mi lidé, co hodně v životě změní, aby si splnili své sny

Premiéru nové rodinné inscenace *O líné babičce* navštívila i autorka knižní předlohy **Alena Kastnerová**. Zašli jsme na kávu, abych ji vyzpovídal a zjistil její dojmy z nové inscenace.

Jaké jsou vaše dojmy z dnešního představení?

Jako autorka jsem spokojená. Netrpím pocitem, který mívají jiní autoři. Víím, že někteří lpí na tom, aby všechno bylo tak, jak to napsali. Vidím to jinak. Třeba mi volal Jan Borna z Divadla v Dlouhé, když tam *Línou babičku* dělali, jestli můžou něco změnit. Tak jsem mu řekla „změňte cokoli“, protože si uvědomuju, že jsem napsala knihu a vy děláte tvar pro jeviště. Musíte leccos změnit, posunout. Jsem naopak ráda, že se příběh rozvíjí, že roste, že vás napadly nápady, které mě ne, ale fungují skvěle. A zároveň jsem taková nadšená naivní autorka, která je šťastná, ať *Babičku* hraje kdokoli. Takže ano, inscenace se mi líbila, je moc hezká. A hlavně děti reagovaly pěkně. Myslím, že až bude do budoucna sál plný dětí, bude mít babička s ostatními herci dost problémů, aby je ukočirovala. Jako autorka mám radost i z toho, že NDM je vůbec první divadlo, které zpracovalo i psychiatry. Tuto část zatím nikdo neudělal, nenašli správný klíč. A tady to prostě funguje moc hezky! Líbí se mi výtvarné zpracování a živá hudba

je fakt super. Takže to jsou moje pocity autorky, jsem úplně spokojená. Dětem se inscenace určitě bude líbit.

Babička si plní svá snová přání. Co vy jako autorka? Jaká jsou vaše splněná přání, která vám udělala radost?

Já jsem měla veliké životní přání vidět na živo New York, což samozřejmě stojí strašně moc peněz. Ale nakonec se mi ho před dvěma lety podařilo splnit. Vlastně

na poslední chvíli, protože sotva jsme se vrátili zpátky, zavřeli kvůli covidu všechny hranice. Cestu jsem plánovala rok a šetřila na ni ještě déle, takže představa, že by z ní sešlo a propadly by mi letenky, je hrozná. Ale vyšlo to. A New York, to bylo něco pro mě! Pokud má člověk opravdu veliké přání, tak se fakt musí pokusit si ho splnit, jinak v něm něco umře. Anebo si v určitý moment říct „ne“. Nedokázal jsem ho realizovat z nějakých objektivních důvodů

Anna Cónová (Babička Milada), Marie Logojdová (Mařenka)
Foto Martin KusynPavel Gejguš (dramaturgie), Anna Cónová (Babička Milada), Alena Kastnerová (autorka předlohy), Daniela Jirmanová (dramatizace), Tomáš Jirman (režie)
Foto Martin Kusyn

doted, tak už od toho musím jít. Jinak to v nás hnije. U přání jet do New Yorku jsem si řekla: „*Alčo, už o tom mluvíš dvacet let, takže buď jeď teď, i kdyby ses kvůli tomu musela zadlužit (což jsem nakonec nemusela), anebo si ho už škrtni.*“ Takže jsem svůj sen nakonec realizovala. Jeden americký kolega mi říkal, že budu hrozně zklamaná, protože New York je špinavý. Ale já jsem věděla, že nebudu, protože jsem chtěla vidět New York, jaký vidám ve filmech. A zklamaná jsem opravdu nebyla, ta energie, co tam je, je opravdu neskutečná. Takže to bylo veliké přání a splněný životní sen.

Některá přání jsem si splnila, a nakonec jsem zjistila, že nejsou nic moc. Dříve jsem moc toužila hrát na saxofon. Fakt jsem chtěla hrát na ságo. Když mi bylo dvaadvacet, tak jsem si na něj půjčila od banky dvacet tisíc, což tehdy bylo opravdu hodně peněz. Hrála jsem pak dva roky. Potom jsem otěhotněla a zjistila jsem, že když foukám, je mi blbě. Tak jsem saxofon odložila. A už jsem se k němu nikdy nevrátila, nakonec jsem ho prodala. Ale mám v tom čisto, alespoň jsem se pokusila, přání mám odškrtnuté.

A před dvěma lety jsem si splnila další opravdu velký sen. Stala jsem se degustátorkou čokolády. Na kurzy jsem jezdila do Londýna. Také jsem vždycky chtěla mít psa a mám ho celý život. Poslední dobou jsem si všimla, že co si člověk opravdu přeje, se mu nakonec splní. A tak si musíme dávat velkého majzla na to, co si opravdu přejeme.

Pak jsou přání, která si ani nepřejeme, a přesto se splní. Když jsem jako mladá dělala přijímačky na režii na DAMU, nabízeli mi, abych šla raději na dramaturgii. Odmítla

jsem. Později, když jsem začala psát, mi dramaturgii nabízeli další lidé. No a před tři čtvrtě rokem mi volal Pavel Hubička, ředitel brněnského dětského Divadla Radost, abych k nim šla dělat dramaturgii. Nikdy to nebyl můj sen, ale mám respekt před osudem, který mi pořád házel dramaturgii do cesty. Nikdy to můj sen nebyl, a přece se splnil. Z písicí markeťáčky jsem se stala dramaturgyní, tak zkusím, jestli to půjde. Když ne, nebudu z toho smutná.

A imponují mi lidé, co hodně v životě změní, aby si splnili své sny.

Zaujala mě zmíněná degustace čokolády. V čem spočívá?

Za poslední dobu se začalo objevovat mnoho malých výrobců čokolády. Umožnila to jedna indická společnost, když zhruba před dvaceti lety poprvé vyrobila stroj

na výrobu čokolády o velikosti pračky, který v přepočtu stojí zhruba třicet tisíc korun, takže si ho může dovolit skoro každý. Do té doby potřebovali lidé na drcení a pražení bobů, aby z nich dostali čokoládu, velké lisu a celou továrnu. Proto byli původně na trhu jen velcí výrobci. A teď se objevuje víc a víc malých výrobců. No a degustace je ochutnávání různých vzorků. Někteří výrobci dost experimentují a vyrábějí třeba čokoládu s houbami, čokoládu se slaninou a hráškem. Ale většina jsou sedmdesátiprocentní čokolády, na nichž je vidět nejlépe um čokolatiéra, pozná se, jak jsou boby upražené a jde cítit cukr. Ochutnávám různé vzorky, mléčnou, bílou, s kávou či ovocem nebo teď je třeba oblíbená jedna skotská firma, která stáří boby v sudech po whiskey.

Chystáte nějakou další knížku?

Teď jsem jednu dopsala. Jmenuje se *Rodina je základ státu* a už měsíc leží v nakladatelství. To slíbilo, že se do Vánoc vyjádří, a ještě se nevyjádřilo. Obávám se, že si s ní moc nevím rady. I u *Líné babičky* se mě lidé často ptali, jestli je, nebo není pro děti. Tahle nová kniha je v tomhle stokrát horší. Je pro děti a není. Já ale jinak než svobodně psát nechci a neumím. Celý život jsem psala pro marketing a tam se pořád řeší cílovka a aby to zabralo. Ve svých knihách tohle nechci vůbec řešit. Buď se bude někomu líbit a super, anebo se nikomu líbit nebude, tak prostě smůla, no.

Měla byste pro naše čtenáře a diváky nějaký vzkaz na závěr rozhovoru?

Plište si svá přání. Uvědomte si, co byste chtěli, a zkuste si svá přání splnit. Myslím, že je důležité nenechat se vláčet proudem, že je důležité uvědomit si, co člověk v životě chce, a mít odvahu věci měnit.

(pg)

Psychiatrii – Martin Dědouch (Dr. Knedlhans), Kamila Janovičová (Doc. Mrmlavá), Robert Finta (Dr. Krajíček)
Foto Martin Kusyn

ODCHÁZENÍ

Na konci roku 2022 se rozhodli ze souboru činohry odejít herečka **Lada Bělašková** a herec **František Večeřa**. Oba byli dlouholetí a výrazní členové hereckého ansámblu a věříme, že i v paměti diváků zanechali stopu díky desítkám rolí, které zde za svého

působení ztvárnili. František Večeřa byl stálým členem souboru od roku 1996 a teď odešel do předčasného důchodu. Lada Bělašková do angažmá nastoupila roku 2004, ale už v předešlých letech v NDM hostovala. Nyní se stala posilou ostravského Divadla Mír.

Františka i Ladu však budete v našich divadlech vídat i nadále, protože tu budou dohrávat své role.

Oběma ze srdce děkujeme za jejich působení v našem souboru a přejeme jim hodně štěstí na další cestě životem hereckým, divadelním i osobním. (pg)



balet

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2022/2023

Petr Iljič Čajkovskij (1840–1893)
LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA
Balet na motivy povídky Ch. Dickense a pohádky E. T. A. Hoffmanna
 Choreografie a libreto: Youri Vámos
 Hudební nastudování: Adam Sedlický
Premiéra 10. listopadu 2022
 v Divadle Antonína Dvořáka

HORA
Zelený, znepokojivý a strašidelně krásný svět
 Choreografie: Ohad Naharin
 Hudba: Rjódži Ikeda, Isao Tomita
 Hudební aranžmá: Isao Tomita
 (kromě skladby *Data Matrix*, jejímž autorem je Rjódži Ikeda)
Česká premiéra 16. března 2023
 v Divadle Jiřího Myrona



Balet NDM je na Facebooku:
 Balet Národního divadla moravskoslezského



Balet NDM je na Instagramu:
 baletndm

HORA – na vizuálu k inscenaci Eleonora Ancona,
 Simone Giroletti, Rei Masatomi, Beatriz Fernandez Moreno
 Foto Lucie Maceczková, vizuál Jan Kulich

REPERTOÁR BALETU (BŘEZEN – DUBEN 2023)

HORA

Choreografie: Ohad Naharin

16. 3. (18.30) – česká premiéra,

18. 3. (18.30) – první repríza,

21. 3. (18.30), 5. 4. (18.30), 13. 4. (18.30),

14. 4. (18.30)

Alva Noto & Rjúiichi Sakamoto

– Jóhann Jóhannsson – Gioacchino Rossini

ROSSINIHO KARTY

Choreografie: Juanjo Arqués (*Následky*),

Mauro Bigonzetti (*Rossiniho karty*)

25. 3. (19.30) – zájezd Oldenburk

(Německo), 26.3. (19.30) – zájezd

Oldenburk (Německo)

Rodion Konstantinovič Ščedrin – Georges Bizet

CARMEN

Choreografie: Jiří Pokorný

Hudební aranžmá: Davidson Jaconello

31. 3. (18.30), 2. 4. (15.00)

Půl hodiny
před každým
baletním představením
jsou pro vás připraveny
**DRAMATURGICKÉ
ÚVODY**
k danému titulu!

ÚVODNÍK ŠÉFKY BALETU



Vážená a milá čtenář,

měsíc březen 2023 bude pro nás výjimečný. Můžeme hovořit o události sezóny Národního divadla moravskoslezského. Bez přehánění – Usain Bolt světového tance přijíždí do Ostravy neboli slovy velvyslankyně Státu Izrael Její Excellence paní Anny Azari: „Přijíždí Bůh tance.“

Ohad Naharin, jeden z nejvýznamnějších a nejžádanějších světových tvůrců, představuje v Národním divadle moravskoslezském choreografii *Hora*. *Hora* je inscenací plnou inspirujících překvapení a udivujících protikladů, z jejichž propojení vzniká něco nového, neobyčejně kouzelného a úžasného. Nenechte si ujít inscenaci *Hora* v březnu a dubnu!

Zároveň se můžete těšit na workshopy – pohybová taneční setkání vedená Natašou Novotnou společně s našimi tanečnicí. Nataša Novotná je lektorkou pohybového jazyka *gaga*, pohybové řeči vyvíjené v průběhu let Ohadem Naharinem. Workshopy jsou určeny pro širokou veřejnost. Aktuální informace najdete na našem baletním facebooku.

V pátek 31. března v 18.30 hodin a v neděli 2. dubna v 16 hodin odehrajeme dvě poslední reprízy *Carmen* a jedná se tak o poslední šanci vidět v této sezóně v našem divadle tento dramatický taneční příběh plný vášně.

Ve čtvrtek 23. února jsme zahráli inscenaci *Rossiniho karty* v Divadle

Jiřího Myrona, abychom poté odjeli do německého Oldenburku a účastnili se 15. ročníku festivalu Internationale Tanztage (Mezinárodní dny tance). Po čtyřleté přestávce způsobené covidem jsou všichni rádi, že se festival může opět konat a že se zúčastní téměř všechny soubory z původního plánu z roku 2021. Bohatý program s dvanácti soubory z celého světa je zaměřen na nebývalou rozmanitost tanečního umění a je doplněn o rozsáhlý doprovodný program s workshopy, večírky a koncerty. Je nám

ctí, že sólistka našeho souboru Shino Sakurada (na fotografii ze sólového výstupu z *Rossiniho karet*) se stala logem/značkou letošního prestižního festivalu!

Těším se na Vás v našich divadlech.

Lenka Dřímlová



Fotografie ze sólového výstupu Shino Sakurada z ROSSINIHO KARET se stala vizuálem prestižního festivalu Internationale Tanztage v Oldenburku
Foto Serghei Gherciu

ROZHOVOR

MATAN DAVID

Nejlépe se cítím při učení

Foto Serghei Gherciu

Inscenace *Hora*, v níž se letos na jaře představí baletní soubor Národního divadla moravskoslezského, patří k mistrovským dílům světově uznávaného tvůrce Ohada Naharina. S jeho nastudováním v Ostravě pomáhá také jeho asistent **Matan David**, někdejší člen souboru Batsheva Dance Company, ředitel juniorského souboru The Young Ensemble a lektor pohybového jazyka *gaga*. Během intenzivního týdne zkoušek s tanečnicí si Matan našel chvíli na několik odpovědí na otázky, které se dotýkají jeho současné profesní role, ale i bohaté taneční minulosti.

S ostravským souborem máte za sebou první zkoušky inscenace Hora a také výběr obsazení. Jak se vám zatím s tanečnicí pracuje?

Naučil jsem se, že je lepší nic neočekávat, protože nakonec vždy přijde nějaké překvapení. Tady v Ostravě jsem ale překvapený v dobrém slova smyslu! Všichni jsou srdeční a otevření, a to i vůči pohybové metodě *gaga*, která díky tréninkům Nataši Novotné není tanečnicům cizí. Zároveň cítím i velkou zvědavost a ochotu zkoumat a objevovat, což není u všech souborů samozřejmostí. Všichni tanečníci, včetně těch, kteří nakonec nebyli vybráni do obsazení, byli velmi vděční za příležitost a novou zkušenost.

Jaké specifické kvality u tanečnicků hledáte, když rozhodujete o obsazení?

Když odhlédnu od fyzických schopností, je to především zvědavost a nadšení zkoušet něco nového. Stává se, že tanečníci dokáží udělat hned ze začátku vše technicky správně, ale chybí jim vášně a nedokáží se už nikam posunout. Nás mnohem více zaujmou ti, kteří na první pohled možná nevypadají podle našich představ, ale je jasné, že do toho půjdou

naplno a budou se proměňovat a vyvíjet. Zároveň hledáme tanečnický, kteří dokáží pracovat s různými fyzickými aspekty a zkoumat pohyb na několika úrovních – mohou být výbušní a rychlí, mohou dobře využívat své rozsahy, sílu nohou atd. Navíc je třeba jejich maximální soustředění ve skupině a schopnost dělat několik věcí najednou. A samozřejmě bereme v úvahu i způsob, jakým se takto různorodí interpreti budou v rámci obsazení doplňovat.

Čtyři roky jste byl ředitelem juniorského souboru Batshevy The Young Ensemble. Podobný typ tanečního tělesa u nás není běžný, mohl byste přiblížit, v čem může být pro mladé tanečnický přínosný?

Vzdělávání tanečnicků a realita tanečního světa jsou velmi odlišné. Juniorské soubory umožňují začínajícím tanečnicům bez zkušeností poznat fungování v souboru, spolupráci s choreografy, plán zkoušek a představení. Na školách navíc studenti mívají jen několik představení ročně

a na jevišti se dostanou zřídka. Členové The Young Ensemble odehrají kolem sto padesáti představení za sezónu, což je opravdu hodně. Díky tomu jsou perfektně připravení. Z angažmá v juniorských souborech mohou mladí umělci rozhodně profitovat, zejména při získávání cenných zkušeností.

Co vás jako ředitele tohoto mladého ansámblu obohatilo nejvíce?

Pro mne byl podstatný především přechod z role tanečnicka do role ředitele souboru. Postupně jsem zjišťoval, jak vlastně taneční těleso funguje, co to znamená tanečnický výtvar a starat se o něj, jaká rozhodnutí musím dělat. Získal jsem ale potřebné zkušenosti a naučil se, jak se orientovat v životě souboru po lidské i praktické stránce. Hodně mi v tom pomohla spolupráce s jinými soubory, kde jsem se naučil, jak věci chodí.

Co vás vlastně jako mladého tanečnicka přilákalo do Batsheva Dance Company?

Studoval jsem tanec v Izraeli, a když Batsheva vyhlásila konkurz, zúčastnil jsem se. Nebyl to ale můj velký sen a nikdo ani nepředpokládal, že by mě přijali. Nakonec se to povedlo a zbytek je historie. Zamíloval jsem se do stylu práce, do zkoumání, objevování. *Gaga* teprve vznikala, hodně jsme jezdili na turné – bylo to vzrušující období.

Tančíte někdy jen sám pro sebe? Vnímáte, že *gaga* vašemu tělu stále něco přináší?

Neděje se to tak často, ale pokud už tančím, uvědomuji si, jak dobré to pro mne je. Nejlépe se ale stejně cítím při učení. Jsem ve svém živlu, mentálně i fyzicky. Učím každý den a cítím, že mi to takto dostačuje. Je to přece jen už nedílná součást mého života. (tc)



Členové baletu NDM při zkoušení HORY
Foto Serghei Gherciu

HORA

Světový choreograf
Ohad Naharin přijíždí
do Ostravy!



Foto Lucie Maceczková, vizuál Jan Kulich

Choreografie
Světelný design a scéna

Ohad Naharin
Avi Yona Bueno
(Bambi)

Hudba

koláž z děl autorů
19.–21. století

Hudební aranžmá
(kromě skladby *Data Matrix*, jejímž autorem je
Rjódži Ikeda)

Isao Tomita

Zvukový design

Maxim Waratt

Kostýmy

Eri Nakamura

Design lavice

Amir Raveh

Nastudování choreografie

Matan David,

Hanna Sirkis

Česká premiéra 16. března 2023
v 18.30 hodin v Divadle Jiřího Myrona

Reprízy 18. 3. (18.30), 21. 3. (18.30),
5. 4. (18.30), 13. 4. (18.30) a 14. 4.
(18.30) v Divadle Jiřího Myrona

Projekt se koná pod záštitou
Velvyslanectví Státu Izrael
v České republice



Ohad Naharin, jeden z nejvýznamnějších
a nejžádanějších světových tvůrců,
představuje v Národním divadle
moravskoslezském svou inscenaci

Hora. Na jevišti v prostoru pomyslného
„hřiště“ s vlastními pravidly vzniká čirá
radost z pohybu, který v Naharinově
pojetí dosahuje hranic lidských možností.
Hora je inscenací plnou **inspirujících**
překvapení a udivujících protikladů,
z jejichž propojení vzniká něco nového,
neobyčejně kouzelného a úžasného.
Známa témata a motivy Naharin ukazuje –
k naší radosti – v nečekaných souvislostech,
a tím nám nechává prostor, abychom svou
fantazii rozehráli naplno. Tak se mohou stát
Debussyho nebo Straussovy skladby, jež jsme
tolikrát slyšeli, novou hudbou, stejně jako hora
může být mnohým: v našem jazyce toto slovo
znamená přírodní vyvýšeninu, na Balkáně
tradiční folklorní tanec, ve španělštině je
pak hora [óra] výrazem pro hodinu.

Jedenáct tanečníků v inscenaci vstupuje
do prostoru tvořeného jedinou zelenou
fluorescenční barvou, chápanou tradičně
jako symbol rovnováhy. Stejně tak ji
ale můžeme spojit s typickým obrazem
mimozemšťana, pokud jej doplníme o hudbu
z filmu *2001: Vesmírná odysea*...

Během své tvůrčí dráhy se Ohad Naharin
etabloval jako jedinečný tvůrce, který svůj
um, talent a novátorské pojetí pohybu vnáší
rovněž do inscenace *Hora*. (Id)

OHAD NAHARIN OCENĚN FRANCOUZSKÝM ŘÁDEM UMĚNÍ A LITERATURY S HODNOSTÍ KOMANDÉRA

Izraelský choreograf Ohad Naharin
byl dne 23. ledna 2023 dekorován
nejvyšším francouzským státním
vyznamenáním na poli umění
a literatury – řádem s hodností
Commandeur des Arts et des Lettres
(komandér Řádu umění a literatury).
Převzal jej na francouzské ambasádě
v Tel Avivu-Jaffě.

Jako umělecký ředitel a nyní
kmenový choreograf ovlivnil Ohad
Naharin svou tvorbou nejen izraelskou
taneční skupinu Batsheva Dance
Company, v níž působí již třiatřicet let,
ale i celosvětový pohled na současný
tanec vůbec. Tvůrce vlastní pohybové
metody gaga převzal řád v prostorách
francouzské ambasády v Tel Avivu-
Jaffě z rukou Jeho Excelence Erica
Danona. Slavnostnímu ceremoniálu
bylo přítomno asi padesát hostů
včetně téměř kompletního souboru
Batsheva Dance Company a několika
zástupců izraelského Ministerstva
kultury a magistrátu Tel Avivu-Jaffy.

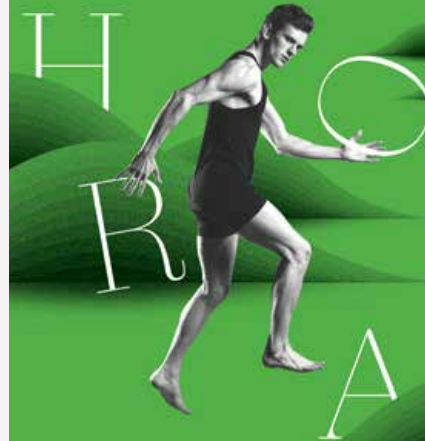
Danon uvedl, že řád je: „... Poctou
jedinečné kariéry mimořádného
tvůrce, který pozvedl taneční umění
na světově uznávanou úroveň.“

„Před několika lety jsem měl tu
čest převzít Řád umění a literatury
v hodnosti rytíře (Chevalier de
l'Ordre des Arts et des Lettres).
Musím přiznat, že být jmenován
komandérem (commandeur) není
vůbec tak sexy! Ale žerty stranou,
jsem skutečně nesmírně poctěn
a vděčen za toto ocenění, které
jsem mohl převzít v kruhu svých
nejbližších. Děkuji, Francie!“ uvedl
samotný Naharin.



Zdroje: il.ambafrance.org, i24news.tv,
fr.timesofisrael.com

gravitace



Barnaby James Packham

„Zjistil jsem, že tato choreografie vás
nutí k upřímnosti, za každým pohybem je
myšlenka nebo pocit, a tak pokud nejste
upřímní a zcela se pohybu neodevzdáte,
vizuálně se to neprojeví a působí to
nepřirozeně. Myslím, že to bude jedno
z nejnáročnějších děl, které jsme dělali,
a to jak fyzicky, tak psychicky. A určitě to
ukáže divákům něco zcela nového a vyvolá
v nich emoce, které pravděpodobně
nečekali.“

představivost



Laura Moreno Gasulla

„Zkoušení Hory je skvělým zážitkem.
Práce s asistenty Ohada Naharina je
obohacující. Je to jiný způsob práce
a pohybu. Učíme se, jak provádět kroky,
a zároveň přikládáme velký význam
pocitům a vjemům, které nám pohyb
přináší. Těším se, až se naučím víc.“

lehkost



Eleonora Ancona

„Hora má úplně jiný pohybový styl, než
jaký jsem kdy dělala. Taky se mi líbí, že
stejně jako mnoho jiných Ohadových děl
nemá děj zápletku, ale umožňuje prožít
emoci, která může pro každého diváka
znamenat něco jiného.“

chaos



Beatriz Fernandez Moreno

„Od začátku je to skutečně fascinující
a podnětná práce. Je to velmi náročné
dílo, ale je skvělé, kolik toho lze na něm
objevit a naučit se.“

exploze



Rei Masatomi

„Je mi velkým potěšením učit se Ohadův
pohybový jazyk prostřednictvím svého
těla. A zároveň jsem trochu ohromen, když
si uvědomím, jak málo toho vím. Ale víc
než to mě těší, že objevuji něco nového
a stávám se vyzrálejší tanečnicí
i člověkem.“

koncentrace



Simone Giroletti

„Líbí se mi na Hore už samotný koncept,
kdy dílo a baletní sál je hřištěm, kde
můžete bádát, hrát si s různou dynamikou
a hudbou, a hlavně kde chyby nejsou
zakázány, ale považovány za nezbytný krok
ke zlepšení a nalezení nových způsobů,
jak přizpůsobit své tělo a mysl pohybu.“

FENOMÉN IZRAELSKÉHO TANCE



V NDM byla uvedena choreografie Ohada Naharina B/OLERO, jež byla součástí inscenace DVA SVĚTY / JEDEN SVĚT (2016) – Nataša Novotná, Rei Watanabe
Foto Pavel Hejný

Mladý stát, mladá kultura, mladý tanec. Izraelský současný tanec si na poli umění světových scén vydobyl své místo na předních příčkách závratnou rychlostí. Již od biblických dob a počátků židovské kultury byl tanec vyjádřením radosti i smutku. Dnes je v Izraeli součástí náboženských, národních, komunitních a rodinných oslav. Současný tanec, jehož zárodky můžeme v Izraeli pozorovat již ve 2. polovině 20. století, je v této kultuře vnímán jako prostředek sebevyjádření, míru a bezpečí.

Vše odstartoval příchod židovské patronky umění **Bethsabée de Rothschild**, která se rozhodla usadit v Tel Avivu-Jaffě se záměrem vzkřísit izraelskou kulturu. Založila zde v roce 1964 profesionální taneční soubor **Batsheva Dance Company**, jenž prolomil bariéru amatérského zájmového tance tím, že vychoval řadu profesionálních tanečníků. Soubor poskytoval svým členům možnost studovat tanec v Americe a spolupracoval s předními choreografy světových scén, jako byli například Martha Graham, Jerome Robbins, José Limon, Christopher Bruce, John Cranko a mnoho dalších. Velmi rychle se dostal do povědomí Evropy i Ameriky a stal se skvělým základním stavebním kamenem pro budování současného tance v Izraeli. Drobné neshody v souboru časem vyústily v odchod Bethsabée de Rothschild roku 1974 z vedoucí pozice souboru. V následujících letech se na pozici uměleckého ředitele vystřídalo mnoho osobností, a přestože byla společnost v Izraeli i nadále uznávána, přišla o svoji podstatu, smysl a postrádala jasný umělecký směr.

Vše se změnilo v 90. letech 20. století, kdy přijal nabídku na post uměleckého ředitele izraelský choreograf, působící

do této chvíle v New Yorku, **Ohad Naharin**. Ten neváhal ani na okamžik a pozici ředitele s nadšením přijal. Se svým pohybovým jazykem gaga, jasným cílem a vytrvalostí dosáhl nejen původní slávy souboru, ale ještě ji předčil. Díky svému filozofickému hnutí jej dokázal prosadit mezi světovou špičku. V současnosti se soubor Batsheva Dance Company skládá z výjimečných interpretů, od kterých Naharin požaduje nejen dokonalou taneční techniku, ale klade důraz také na jejich individualitu, osobitost, charakter a ochotu překračovat emoční i fyzické hranice. Na tanečnických oceňuje smysl pro humor a schopnost zasmát se i sobě samým. Všechny choreografie tohoto souboru působí expresivně, dynamicky a inovativně, jedná se o emotivní díla odrážející energii izraelské posvátné země. Ohad Naharin se v roce 2018 rozhodl předat pozici uměleckého ředitele jedné ze svých tanečnic Gili Navot a sám se plně oddal tvorbě choreografií. V červenci 2022 se uměleckou šéfkou stala dr. Lior Avizoor.

Martha Graham a Bethsabée de Rothschild
Foto Archiv Batshevy



V dnešní době najdeme v Izraeli mnoho mladých nadějných tanečníků a choreografů, kteří jsou ovlivněni tímto nebo i dalšími soubory založenými na konci 20. století. Výrazné místo mají mezi nimi také soubory **Kibbutz Contemporary Dance Company** nebo **Vertigo Dance Company**. Každý z nich nabízí odlišný způsob práce, ale přesto je propojují společné znaky, jako je snaha o bezpečné zázemí umělecké činnosti, o fyzičnost a přirozenost. Chuť hledat všechny možnosti pohybu těla a ukazovat nejen krásu a sílu, ale také škaredost, zranitelnost a pudovost. Jejich narativní choreografie jsou oblíbené po celém světě. Úspěch izraelských umělců spočívá jednak ve snaze choreografa i interpretů o sebevyjádření, jednak v jejich charismatu a v odhalování pravdivých pohybů i emocí.

Cílem izraelského současného tance je provést diváka cestou plnou nových, nečekaných a vzrušujících míst s vlastními příběhy vyprávěnými řečí těla a pohybu. (vw)

SOPHIE SARROTE

Divadlo je jeden z nádherných okamžiků, kdy nikdo nepoužívá mobilní telefon



Sophie Sarrote v inscenaci LA BELLA ADDORMENTATA (SPICÍ KRASAVICE) v roce 2007 v italské La Scale
Foto archiv Sophie Sarrote

Balet NDM potřebuje stále čerstvý vítr a nové impulzy! Tentokrát v tréninku s důrazem na francouzskou baletní techniku, techniku ženského klasického tance – práce na port de bras a cvičení na špičkách. Podařilo se nám pozvat k vedení série tréninků bývalou sólistku italské La Scaly **Sophii Sarrote** před přípravou na blok představení naší *Coppélie*.

Celou taneční kariéru jsi působila v italském Divadle La Scala v Miláně jako sólistka baletu a tančila jsi velké klasické role. Jaká je aktuální situace v taneční oblasti v Itálii ve srovnání s Českou republikou?

Bohužel od roku 1995 v Itálii mnoho baletních souborů zaniklo, většinou kvůli špatné administrativě. Přestože jsou v Itálii tři velmi významné školy, je pro studenty tanečních konzervatoří velmi obtížné najít si práci. V Itálii, kde žije skoro 60 milionů obyvatel, existují pouze čtyři divadla s baletním souborem: Teatro alla Scala v Miláně, Opera di Roma v Římě, Teatro di San Carlo v Neapoli, Teatro Massimo v Palermu. Vláda neinvestuje do kultury, zejména do baletu, i když v Itálii se kulturou živí hodně lidí. Naštěstí v současné době máme světovou hvězdu Roberta Bolleho, který oživuje naše umění v televizi a v médiích.

Situace v České republice je zcela jiná! Tradice mít ve městě své divadlo je naštěstí stále velmi důležitá. V České republice máte 11 divadel a baletních souborů, což je na malou zemi prostě úžasné. Znamená to, že vláda opravdu investuje do kultury a dává možnost každému, aby se kultury dotkl. To je prostě fantastické, tím spíš, když si uvědomíte, co jsme za poslední tři roky absolvovali.

Jak se podle tvých zkušeností bývalé tanečnice a současné pedagožky změnily nároky na profesionální tanečníky nastupující do praxe?

Je zřejmé, že příprava musí být dnes všestrannější, protože umělec musí být schopen velmi často a rychle měnit styl – z klasického na moderní nebo současný, což je výzva, která může být stresující pro tělo i mysl. Program baletních škol musí jít stejnou cestou jako repertoár baletních souborů. Škola by měla dát studentovi možnost, aby měl správnou přípravu a získal profesionální úroveň srovnatelnou s jinými evropskými školami.

Cítíš jako umělkyně nějaké poslání? Co bys chtěla předat mladším generacím?

Vím, že hodně tanečních umělců přichází do České republiky, protože je zde mnoho skvělých příležitostí a kontinuita práce. Je

třeba kulturní dědictví denně kultivovat, aby se rozvíjelo a obohacovalo dnešní společnost, která potřebuje získat povědomí o umění a o jeho kráse. A v rámci škol je potřeba, aby děti chodily do divadla, prožívaly kouzlo představení a byly vychovávány ke kráse toho, co představení tvoří.

Jak se ti u nás v Ostravě líbilo?

Opravdu jsem si moc užila pobyt v Ostravě a jsem vděčná za tvoje pozvání. Bylo skvělé být tu zpátky mezi úžasnými tanečníky, kteří každý den tak tvrdě pracují. Viděla jsem, jak jsou vzájemně propojení a oddaní tanci, což je poznat na celkové pozitivní atmosféře při práci. Je moc důležité do svého výkonu vložit srdce a umělecké cítění.

Je také neuvěřitelné pracovat najednou s tolika rozdílnými národnostmi: českou, polskou, italskou, španělskou, portugalskou, maďarskou, francouzskou, japonskou, anglickou, kubánskou, panamskou i argentinskou. Dalo mi to tolik pozitivní energie! Nyní po klasickém baletu stojí před tanečnicí výzva pracovat s Ohadem Naharinem. Různorodý repertoár divadla umožňuje umělcům růst. Jsem velmi ráda, že jsem s nimi mohla spolupracovat a opravdu doufám, že se sem brzy vrátím...

(ld)

JUBILEUM
LIBUŠE
KUKLOVÉ

U příležitosti 70. narozenin emeritní sólistky baletu našeho divadla paní **Libuše Kuklové**, které oslaví 30. března, jsme o gratulaci požádali jejího kolegu, tanečníka a choreografa **Ivana Hurycha**.

Milá Líbo,

nějak nám ty roky letí, co? Co všechno máš za sebou? Když se ohlídněš zpátky, zjistíš, jak výraznou stopu jsi zanechala všude, kde ses vyskytla. Vzhledem k tomu, že jsme oba měli k sobě pracovní po celou dobu velmi blízko, dovolím si Ti připomenout, na čem všem ses podílela.



Ivan Hurych (Alan) a Libuše Kuklová (Líza) v baletu MARINĀ OPATRNOŠT (1985)
Foto František Krasl

Už od počátku své taneční kariéry jsi dostávala úkoly, které Tě nutily neustrnout, potýkat se s nimi, vyrůst na nich. Měla jsi na to, abys byla obsazována do rolí rozličného typu – od tragických až po rozverně. Samozřejmě šlo vesměs o role hlavní. Do každé z nich ses zakousla a nepustila ji, dokud nebyla hotová. Hned zpočátku to byla víla **Carabos** ve **Spící krasavici** Alberta Janíčka. Samozřejmě nemůžu opomenout Tvoje výrazné ztvárnění **Giselle** v inscenaci Jozefa Zajka, který Tvou práci hodnotil slovy, že jsi byla jednou z nejlepších představitelk Giselle, se kterými pracoval. A pak také **Odetta – Odilie** v **Labutím jezeru** Jiřího Němečka a Olgy Skálové. Velké, úplně stěžejní klasické role. Měli jsme štěstí, že jsme spolupracovali s významnými osobnostmi baletního světa v tehdejší Československu. Z následujících let ještě vzpomenu dvě inscenace Jiřího Němečka a Olgy Skálové – **Les Sylphides** a **Šeherezádu**, v nichž jsi také tančila.

Východiskem pro vytvoření role je její technické zvládnutí. K tomu přistupuje možnost spoluvytvářet roli v herecké rovině, vnést do ní něco ze sebe. To se Ti dařilo měrou vrchovatou. Výrazně jsi zapůsobila v dramatické (jak technicky, tak i herecky

perfektně zvládnuté) roli **Esmeraldy** v baletu **Notre Dame de Paris** Alexandra Lemberga, který u nás hostoval ještě v několika dalších letech. Tvá Esmeralda byla zpočátku ve své zamilovanosti plná života, pak smutná z nešťastné lásky, soucitná ve scéně s Quasimodem na pranýři a smířená s osudem při modlitbě před popravou. Divák prostě odcházel z divadla se silným prožitkem, který jsi mu zprostředkovala. Na druhém, hravějším pólu Tvého tanečního rejstříku byla role **Lízy** v baletu Jozefa Zajka **Marná opatrnost**, kde jsem Tě neustále otravoval jako Tvůj poněkud jednoduchý a přihlouplý nápadník Alan. Nezapomenu, jak ve scéně, kdy jsi sama doma, vsedě, v baletní sukni, pomalu znučeně drncáš po schodech dolů...

A pak následovala role **Zelené** v **Peeru Gyntovi** Alberta Janíčka, **Sen noci svatojanské** Luboše Ogouna a Lembergův **Don Quijote**, v němž jsi samozřejmě tančila **Kitri**. Taký s potěšením a uspokojením vzpomínám na naši spolupráci na **Mladém baletu**, **Podivuhodném mandarinovi**, **Planetě**, **Spěchu**...

To všechno (vlastně jsem je ani všechny nevyjmenoval) byly balety, v nichž jsi nechala něco ze sebe. Postupně přibyla práce asistentky choreografa a pedagožky baletu a dálkové studium na Taneční katedře HAMU v Praze, kde Tvou pedagožkou byla Marta Drottnerová. A k tomu všemu jsi ještě začala vyučovat na konzervatoři, která se pak stala na druhou půlku profesní dráhy Tvým druhým domovem a kde jsme opět strávili spoustu času jako kolegové.

Byla jsi náročná na sebe, přebírala jsi zkušenosti a stejné nároky jsi pak kladla na své studenty. Když jim to moc nešlo, počastovala jsi je hláškou „**sbalte si ruksaky a běžte na základku**“, když jsi chtěla něco víc, tak třeba „**natřepala faldy a jela ještě jednou**“.

No, rozhodně toho nebylo málo. Myslím, že to stálo za to. Tak Ti v té další části života přeju klid, štěstí a zdraví.

Ivan

Ivan Hurych (* 12. července 1948) působil v Ostravě od roku 1972 (od roku 1974 sólista, v letech 1978–1998 baletní mistr, repetitor a choreograf, v sezóně 1992/1993 byl pověřen vedením baletu). V Ostravě byl obsazován do hlavních, charakterních a demicharakterních rolí. Absolvoval HAMU (obory taneční pedagogika a choreografie). Od roku 1977 působil jako pedagog dnešní Janáčkovy konzervatoře v Ostravě, kde byl v letech 1998–2019 také vedoucím tanečního oddělení.

! muzikál

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2022/2023

Mel Brooks (1926)
– Thomas Meehan (1929–2017)
PRODUCEMENTI
Návod, jak zničit broadwayskou show
Muzikál Mela Brookse
Scénář: Mel Brooks a Thomas Meehan
Hudba a texty písní: Mel Brooks
Původní režie a choreografie: Susan Stroman
Překlad: Adam Novák
Režie: Gabriela Petránková
Choreografie: Ladislav Cmorej
Hudební nastudování: Jakub Židek
Realizováno na základě zvláštní dohody se Studiem Canal
Uváděno v licenci Music Theatre International: www.mtishows.eu
Premiéra 27. října 2022
v Divadle Jiřího Myrona

Jiří Suchý (1931) – Jiří Šlitr (1924–1969)
JONÁŠ A TINGL-TANGL
... z lásky ke kabaretům...
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
Premiéra 18. prosince 2022 v Divadle „12“

Stephen Sondheim (1930–2021)
– Hugh Wheeler (1912–1987)
SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET
Muzikálový thriller
Podle divadelní adaptace Christophera Bonda
Původní režie na Broadwayi: Harold Prince
Instrumentace: Jonathan Tunick
Překlad: Hana Nováková
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Marek Prášil
Uvádíme v licenci Music Theatre International (Europe) Ltd.
Premiéra 2. února 2023
v Divadle Jiřího Myrona

Juraj Čiernik (1986) – Brigita Cmunťová (1994)
O ZAJÍČKOVÍ ZAPOMNÍČKOVÍ
(z cyklu **Tajemství bludných balvanů**)
Režie: Juraj Čiernik
Texty písní: Juraj Čiernik, Brigita Cmunťová
Premiéra 27. května 2023 v Divadle „12“



Muzikál NDM je na Facebooku:
Muzikál Národního divadla
moravskoslezského



Muzikál NDM
je na Instagramu:
muzikalostrava

SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET
– Lukáš Vlček (Sweeney Todd), Michaela Horká (Paní Lovettová)
Foto Kristýna Junková

REPERTOÁR MUZIKÁLU (BŘEZEN – DUBEN 2023)

Andrew Lloyd Webber – Don Black
LIP SE LOUCÍ V NEDELI
Český text: Pavel Vrba a Michael Prostějovský
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Jakub Židek
1. 3. (19.00), 10. 3. (19.00), 28. 3. (19.00), 31. 3. (19.00), 5. 4. (19.00), 14. 4. (19.00), 15. 4. (19.00)

Andrew Lloyd Webber na motivy básnické sbírky „Praktická kniha o šikovných kočkách“ T. S. Eliota
KOČKY
Přebásnil: Michael Prostějovský
Režie: Gabriela Petráková
Choreografie: Pavel Strouhal
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
2. 3. (18.30), 3. 3. (18.30), 22. 4. (18.30), 23. 4. (16.00)

Jason Robert Brown
PĚT LET ZPĚT (The Last Five Years)
Překlad: Tomáš Novotný
Režie: Janka Ryšánek Schmiedtová
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / David Schreiber
4. 3. (19.00), 13. 4. (19.00) – derniéra

Jiří Suchý – Jiří Šlitr
JONAS A TINGL-TANGL
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
7. 3. (19.00), 8. 3. (19.00), 13. 3. (19.00), 14. 3. (19.00), 25. 3. (19.00), 1. 4. (19.00), 28. 4. (19.00)

Richard Taylor – Rachel Wagstaff
KVĚTINY PRO PANÍ HARRISOVOU
Překlad: Hana Nováková
Režie: Gabriela Petráková
Hudební nastudování a dirigent: Jakub Židek
9. 3. (18.30), 24. 3. (18.30), 18. 4. (18.30), 19. 4. (18.30)

Stephen Sondheim – Hugh Wheeler
SWEENEY TODD: DÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET
Překlad: Hana Nováková
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
11. 3. (18.30), 30. 3. (18.30), 4. 4. (18.30), 11. 4. (18.30), 26. 4. (18.30)

Stephen Dolginoff
THRILL ME (Vzruš mě!)
Překlad: Hana Nováková
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Jakub Židek
15. 3. (19.00), 16. 3. (19.00), 12. 4. (19.00)

Boris Urbánek – Jiří Krhut – Vojtěch Štěpánek
HARPAGON JE LAKOMEC?
Režie: Vojtěch Štěpánek
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
19. 3. (16.00), 21. 4. (18.30)

Mel Brooks – Thomas Meehan
PRODUCENTI
Překlad a české texty: Adam Novák
Režie: Gabriela Petráková
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
22. 3. (18.30), 23. 3. (18.30), 29. 4. (18.30), 30. 4. (16.00)

Michael Kunze – Sylvester Levay
REBECCA
Český text: Michael Prostějovský
Režie: Gabriela Petráková
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
26. 3. (16.00)

Tim Rice – Andrew Lloyd Webber
JESUS CHRIST SUPERSTAR
Přebásnil: Michael Prostějovský
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ivana Hannichová
29. 3. (18.30), 6. 4. (18.30), 7. 4. (16.00)

Juraj Čiernik – Jan Vlas – Brigita Cmunťová
POHÁDKA O BÍDNĚM HAVÍŘI
(z cyklu Tajemství bludných balvanů)
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Vlastimil Ondruška
20. 4. (10.00) – pro školy

Leonard Bernstein – Stephen Sondheim – Arthur Laurents – Jerome Robbins
WEST SIDE STORY
Překlad: Jiří Josek
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Lucie Holánková
25. 4. (18.30)

ÚVODNÍK ŠÉFKY MUZIKÁLU



Milí muzikáloví příznivci,

máme ohromnou radost, že jste se do divadla na naše muzikálová představení vrátili v počtu, na jaký jsme byli zvyklí v době předcovidové. Potěšil nás Váš zájem a pozitivní reakce na dva světové tituly uvedené v letošní sezóně, tedy *Producenty* a nového *Sweeneyho*

Todda: Dábelského lazebníka z Fleet Street, který měl premiéry na počátku února. Oba se navzájem skvěle doplňují. Zatímco *Producenti* jsou skvělou hudební komedií, *Sweeney Todd* má podtitul „muzikálový thriller“ a patří mezi nejznámější díla skladatele a textaře Stephena Sondheima.

Ani další měsíce nás nenechávají v nečinnosti: v květnu bude mít v Divadle „12“ premiéru pohádka *O zajíčkovi Zapomněčkovi* z cyklu Tajemství bludných balvanů. Jde o titul z pera Brigity Cmunťové a Juraje Čiernika, který je podepsán rovněž pod režii.

A rušno bude také v zákulisí divadla. Na podzim bude mít totiž premiéru slavný rodinný muzikál *Oliver!* na motivy románu Charlese Dickense. Protože hlavními představiteli jsou dva mladí chlapci a na scéně s nimi kromě dospělých

herců vystupuje početná dětská zpívající a tančící company, členové našeho Operního studia NDM již pilně zkouší. A na nás čeká konkurz na hlavní role i dospělou company.

Těšíme se na Vás v hledišti jak na našich novinkách, tak i na muzikálech, které s úspěchem hrajeme už několik sezón. A protože dalším premiérám musí (tak už to v divadle chodí) ustoupit tituly, které se hrají delší dobu, do konce sezóny se ještě s několika z nich rozloučíme. Nепropásknete tedy možnost je ještě vidět!

Gabriela Petráková

Gabriela Petráková

HRAJEME PRO VÁS

Jiří Suchý (1931) – Jiří Šlitr (1924–1969)

JONÁŠ A TINGL-TANGL

... z lásky ke kabaretům...

Valentýna Wojtovičová (Divka), Jakub Židek (Jiří Šlitr), Tomáš Savka (Jiří Suchý)
Foto Martin Popelář

Tomáš Savka (Jiří Suchý), Franziska Horák (Divka), Jakub Židek (Jiří Šlitr)
Foto Martin Popelář



Jakub Židek (Jiří Šlitr), Tomáš Savka (Jiří Suchý)
Foto Martin Popelář



Tomáš Savka (Jiří Suchý), Valentýna Wojtovičová (Divka)
Foto Martin Popelář



Na sklonku minulého kalendářního roku soubor muzikálu obohatil svůj repertoár v komorním Divadle „12“ o další premiéru. O tom, že to bude titul úspěšný, nebylo pochyb. *Jonáš a tingl-tangl* se dávno nesmazatelně zapsal nejen do zpěvníků, ale hlavně srdcí mnoha generací. Až je s podivem, že se tato nestárnoucí a nadčasová hra neobjevuje na českých jevištích častěji.

Režisér Jiří Nekvasil navíc našel tu správnou hereckou dvojici, která na pány Suchého a Šlitra se vší účtou a pokorou navazuje. Tomáš Savka a Jakub Židek tedy budou nejspíš hity divadla Semafor hrát a zpívat nejen pro mnoho dalších nadšených diváků, ale možná i pro samotného autora **Jiřího Suchého**, který se o svého *Jonáše* zajímal po celou dobu zkoušení a kdo ví – třeba si ho v blízkém budoucnu přijede poslechnout a podívat se na něj osobně... (tn)

Stephen Sondheim (1930–2021) – Hugh Wheeler (1912–1987)

SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET

Muzikálový thriller

**Reprízy 11. 3. (18.30), 30. 3. (18.30),
4. 4. (18.30), 11. 4. (18.30) a 26. 4.
(18.30) v Divadle Jiřího Myrona**

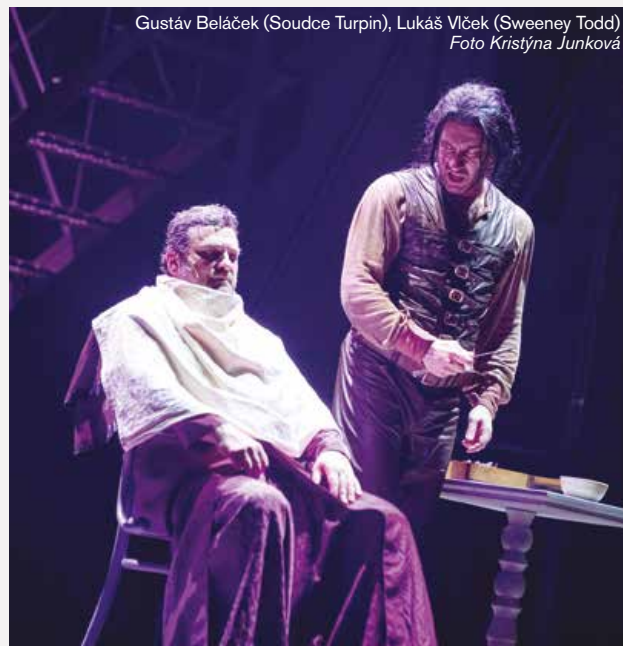
Ve dnech 2. a 4. února proběhly premiéry slavného muzikálu **Sweeney Todd: Ďábelští lazebník z Fleet Street**. Do Ostravy se tak poprvé dostalo dílo s hudbou geniálního broadwayského skladatele a textaře Stephena Sondheima.

Muzikál *Sweeney Todd* klade na interprety neobyčejně vysoké nároky v oblasti herectví i zpěvu. Vzhledem k hudební prokomponovanosti díla a náročnosti pěveckých partů jej dokonce sám Sondheim neoznačoval za typický broadwayský muzikál: nejbliže by podle něj bylo označení „temná opereta“. Z toho důvodu jej od světové premiéry v roce 1979 uvedla nejen řada muzikálových

divadel, ale také prestižních operních domů. V Ostravě se tvůrčí tým v čele s režisérem **Jurajem Čiernikem** a dirigentem **Markem Prášilem** rozhodl do hlavních rolí obsadit známé muzikálové tváře: v titulní roli vraždícího lazebníka se střídají **Lukáš Vlček** a **Tomáš Novotný**, komickou roli pekařky Paní Lovettové ztvárňuje **Hana Fialová** nebo **Michaela Horká**. I my jsme ale do některých



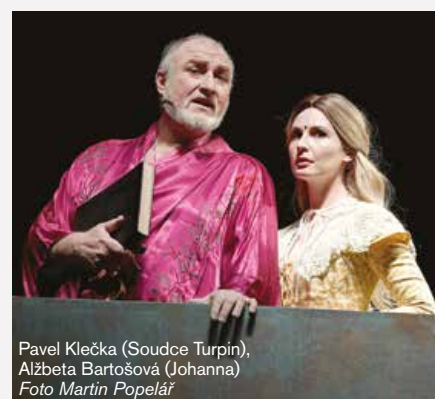
Titusz Tóbisz (Bířic Bamford)
Foto Kristýna Junková



Gustáv Beláček (Soudce Turpin), Lukáš Vlček (Sweeney Todd)
Foto Kristýna Junková



Lukáš Vlček (Sweeney Todd), Michaela Horká (Paní Lovettová),
vzadu dirigenti Marek Prášil a Jakub Židek
Foto Kristýna Junková



Pavel Klečka (Soudce Turpin),
Alžbeta Bartošová (Johanna)
Foto Martin Popelář

rolí přizvali posily ze světa opery. Někteří z nich spolupracují s ostravským souborem muzikálu vůbec poprvé.

Sweeneyho hlavním nepřítelem je v příběhu zvrácený soudce Turpin, který ho před lety neprávem odsoudil na galeje. Sweeneyho dceru Johannu vychoval jako vlastní, a nyní, když má mladičká dívka dojetí plnoletosti, z ní hodlá udělat svou ženu. Právě role perverzního soudce se s chutí

ujímá **Pavel Klečka**. Zkušený operní sólista spolupracuje s divadly po celé republice, v Ostravě se však představuje vůbec poprvé. Za své operní role byl několikrát nominován na Cenu Thálie. Vedle opery se věnuje klasické operetě i muzikálu (Čochtan v *Divotvorném hrnci*, Jihočeské divadlo České Budějovice, či Max v plzeňském *Sunset Boulevardu*).

Druhým představitelem soudce Turpina je uznávaný slovenský pěvec **Gustáv Beláček**. Ten se českému opernímu publiku představil v pražském, brněnském i ostravském národním divadle, nejbohatší zkušenosti má ale ze Slovenského národního divadla, z nejruznějších zahraničních hostování (Ženeva, Brusel, Štrasburk, Toronto, Kodaň, Mnichov, Berlín a další) a koncertní spolupráce se světovými orchestry.

Další novou tvář je pro náš soubor **Titusz Tóbisz**, který ztvárňuje roli soudcovy nohsleda, bířice Bamforda. Operní tenor již



Hromadná fotografie účinkujících
a inscenačního týmu po premiéře
Foto Martin Popelář

v Ostravě vystupoval v titulní roli Verdiho *Otella*. Jeho domovskou scénou bylo po několik let Státní divadlo v Košicích, exceluje ale také například v Divadle Nová scéna v Bratislavě jako Jean Valjean v *Bídnicích*. Dodejme, že s ním v roli bířice alternuje ostravskému publiku dobře známý **Václav Morys**. (hn)

„Sweeney Todd byl muž vytáhlé, nevzhledné postavy, kde všechno bylo trochu jinde, než má být, jehož ústa, ruce i chodidla narostly do neúměrné velikosti. Holič z Fleet Street se prostě stal obětí hravé přírody. Nejvíce však s ohledem na jeho zaměstnání udivovala pokrývka hlavy, s níž jen těžko najdeme srovnání. Můžeme ji snad připodobnit hustému živému plotu prorostlému trnovými keři. Při pohledu na jeho hlavu se otřásly hrůzou i ty nejotrlejší povahy. V neproniknutelné zmeti tvrdých vlasů nosil zapáchnuté hřebeny – a podle některých svědectví také nůžky, a když vystrčil hlavu ze dveří, aby zjistil, jaké je zrovna počasí, v nezvyklém účesu připomínal indiánského náčelníka.

Sweeney Todd se také vyznačoval nelibozvučným, uší drásajícím smíchem. Propukal v něj většinou tehdy, když ostatní žádnou příčinu k veselí neshledávali. Není třeba dodávat, že mnohým tak přivodil téměř smrtelný šok. Stávalo se, že odložil břitvu, vyrazil ze sebe krátký skřek a dál se věnoval zákazníkovi. Zřejmě si v tu chvíli vzpomněl na nějaký žert. Holičův skřehotavý smích přicházel náhle a zněl zrudně. Zákazníci se zděšeně rozhlíželi po podlaze a po stropě a snažili se zjistit, kde se ten nelidský řev vzal. Nevěřili, že by takový zvuk mohl vyjít ze rtů smrtelníka.

Má-li si čtenář učinit skutečně ucelenou představu o podobě Sweeneyho Todda, dlužno ještě říct, že holič z Fleet Street šilhal. Někteří v něm viděli bezstarostného a neškodného hlupáka s podivínskými rysy, jiní jen kroutili hlavou, protože na holičovu adresu nedokázali povědět nic určitého – leda to, že Sweeney Todd si nezřídka počíná pořouchle. Uvážíme-li, jak těžký zločin pořouchlost je, nepřekvapí nás, že holič se v okolí přílišné oblibě netěšil. Sousedé ho však bezesporu považovali za člověka zámožného a s prosperující živností.“

Sweeney Todd – Šňůra perel
(knižní předloha)



BRIGITA CMUNTOVÁ

Prostory komorního Divadla „12“ si během několika málo sezón své existence našly bohatou diváckou základnu a s oblibou jich využívají všechny soubory NDM. I muzikál má ve „Dvanáctce“ četné zastoupení včetně původní *Pohádky o bídném havíři*, která se brzy dočká svého pokračování s názvem *O zajičkoví Zapomníčkovi*. Autorkou písňových textů bude opět **Brigita Cmuntová**, jejíž jméno je ale známé spíše v souvislosti s povoláním herečky...

Sympatickou českou herečku a zpěvačku si diváci možná vybaví z úspěšného seriálu České televize *První republika* či z filmu Rudolfa Havlíka a Radky Třeštíkové *Bábovky*. Za zmínku ale stojí i její zahraniční úspěch v rámci lotyšského filmu *Město na řece*. Za roli Zisele získala cenu Velký Kryštof (Lielais Kristaps) v kategorii Nejlepší herečka ve vedlejší roli. Jedná se o nejvyšší ocenění v rámci lotyšské kinematografie.

A cizí jí nejsou ani divadelní prkna. Již v osmnácti letech si zahrála Ofélii v muzikálu Janka Ledeckého *Hamlet*, o rok později ztvárnila Rašmí v muzikálu *Mauglí* a objevila se i jako *Sněhurka* ve stejnojmenném muzikálu pro děti.

Kromě oboru hudebně dramatické umění ale vystudovala i tvorbu textu a scénáře na Vyšší odborné škole Jaroslava Ježka. Tyto dovednosti využívá právě při psaní textů pro svou autorskou kapelu Brigita a Štěpán.

A její texty můžete slyšet právě i v *Pohádce o bídném havíři* či nově v pohádce *O zajičkoví Zapomníčkovi*, na kterou se můžete těšit **od 27. května 2023**. *Pohádku o bídném havíři* můžete vidět už jen do konce této sezóny, tak si ji určitě nenechte ujít! (tn)

DERNIÉRY

Několik našich muzikálových titulů čeká derniéra a na repertoáru budou už jenom do konce této divadelní sezóny! Proto pokud jste náhodou ještě neviděli komorní muzikál Jazona Roberta Browna *Pět let zpět (The Last Five Years)*, poetický taneční muzikál Andrewa Lloyd Webbera *Kočky*, muzikál o cestě za velkým snem Richarda Taylora a Rachel Wagstaff *Květiny pro paní Harrisovou* nebo původní autorský muzikál Borise Urbánka, Jiřího Krhuta a Vojtěcha Štěpánka *Harpagon je lakomec?*, rozhodně to neodkládejte! Některé posledních repríz pro vás zahrajeme do června 2023.

Aktuální informace o programu najdete na webových stránkách www.ndm.cz nebo se přijďte zeptat do prodeje vstupenek v pasáži Divadla Jiřího Myrona. Leccos zajímavého se můžete dozvědět také na našem Facebooku!

(red)



HARPAGON JE LAKOMEČ? – uprostřed Libor Olma (Harpagon), company
Foto Kristýna Junková

GRATULUJEME

Hana Hradilová (Mercedes) a Karel Čepěk (Edmont Dantés) v muzikálu HRABĚ MONTE CRISTO (1982)
Foto Josef Hradil



HANA HRADILOVÁ 80 let

Na její velkou éru vzpomíná Petr Miller:

Na začátku sedmdesátých let kralovaly na scéně tehdy Státního divadla v Ostravě čtyři operetní královny. Byly to podle abecedy Karla Diváková, Ilena Flaková, Hana Hradilová a Helena Riehslová. Všechny byly krásné, oblíbené u diváků, každá měla své přednosti a všechny byly postupně mé partnerky na scéně a milé kolegyně v civilu. Dnes bych rád věnoval své vzpomínání paní **Hance Hradilové-Zlámalové** u příležitosti jejího životního jubilea.

Po absolutoriu JAMU získala možnost stáže v brněnské opeře i operetě a příčiny jejího přesunu do Ostravy byly dvě: nabídka z ostravské operety a stipendium NHKG v Ostravě, které sem zaválo jejího životního partnera Ing. Jana Zlámala. A tak se na jaře 1969 objevila na ostravské scéně Hana Hradilová coby nová sólistka tehdy operetního souboru. Pěvecky a technicky byla perfektně připravena paní Libuší Lesmanovou, svou profesorkou na JAMU, a celou její kariéru

ji tato okolnost jistě a bezpečně provázela uměleckým provozem.

Já osobně jsem se s Hankou na jevišti setkal poprvé v operetě Johanna Strausse ml. *Netopýr* (1975). Není možné zde vzpomenout na všechny role, ale aspoň se mnou to byly ty z klasických operet *Ptáčník*, *Noc v Benátkách*, *Madame Favart* a třeba *Vinobraní* Oskara Nedbala, kde Hana vytvořila roli divadelní hvězdy Julji Lelly a já jejího ctitele Franja Svečaka, velkoobchodníka se zeleninou. *Vinobraní* bylo obrovským diváckým úspěchem, hráli jsme ho asi pět let.

Musím zde připomenout další partnery Hančiny dlouhé a bohaté kariéry: Zdeněk Růžička, František Návrat, Jozef Ábel, Mirek Urbánek, Jan Drahovzal, což byli především partneři v prvním klasickém oboru. A to mi vytanou na mysli operety jako *Čardášová princezna*, *Cikánský baron*, *Hrabě Luxemburg*, *Hraběnka Marica* a další šlágry operetního repertoáru.

S Karlem Čepkem to byl především nádherný francouzský muzikál *Hrabě*

Monte Cristo s hudbou Michela Legranda. On jako titulní postava, Hanka jako Mercedes. Nebo třeba *Ohňostroj* Paula Burkharda, kde po boku cirkusového ředitele Obolského v podání Miroslava Urbánka či Karla Čepka zpívala coby Iduna slavnou píseň „O mein Papa“.

Výjimečným a častým partnerem jí byl Jan Vyoralék. Miláček dámského publika a pánská hvězda souboru. Honza byl třeba přitažlivým Danilem ve *Veselé vdově* a Hanka v roli titulní jeho partnerkou. Ovšem hlavním oborem Jana Vyoraláka byl muzikál. V Kanderově *Kabaretu* jsme se všichni sešli, ona coby kabaretní zpěvačka Sally Bowles. Byla také Dulcineou-Aldonzou v *Muži z kraje La Mancha*, dozorkyní Mortonovou v *Chicagu*, a já osobně jsem vděčný, že hrála v mém autorském muzikálu *Štěstí pro Annu*.

Zhruba 25 let vyučovala Hana Hradilová zpěv na ostravské konzervatoři a dle jejích slov jí to přinášelo uspokojení a do jisté míry i naplnění divadelní kariéry. Za všechny její žákyně zde mohu jmenovat naši kolegyni Evu Prnku Villámovou nebo Lucii Bergerovou, která začínala svou kariéru na našem jevišti, stala se nositelkou Ceny Thálie a dnes působí v muzikálovém divadle v Brně.

Snad jen pro úplnost je třeba připomenout i Hančinu činnost koncertní či estrádní: desítky vystoupení od západních Čech až na Slovensko, dále vystoupení v zahraničí. Bylo toho dost a máme na co vzpomínat. Třeba i na naše hostování v ostravské inscenaci jazzové opery *Porgy a Bess*, kde Hanka zpívala slavnou ukolébavku „Summertime“.

Milá Hanko, přeju Ti za všechny kolegy a za celý náš soubor hodně zdraví, pohody, dobrou náladu a hlavně žádné starosti. Žij prostě jako v operetě. Petr Miller



Petr Miller (Caramello) a Hana Hradilová (Annina) v NOCI V BENÁTKÁCH (1983)
Foto Josef Hradil

PATRICIA JANEČKOVÁ

Je mi ctí, že mohu nosit dres „sólistka muzikálu Národního divadla moravskoslezského“

Jméno **Patricia Janečková** je už mnoho sezón dobře známé nejen divákům Národního divadla moravskoslezského, ale i posluchačům vážné hudby u nás i za hranicemi. Opera je jejím životním průvodcem od útlého věku, občasné výlety do muzikálu se nicméně nově proměnily ve stálé angažmá. O obou těchto disciplínách vypráví s nadhledem a humorem, který je jí vlastní.

Dovol, abych tě nejprve otevřeně přivítal v našem souboru. Už od září jsi oficiálně muzikálová herečka. Kdybych byl sportovní komentátor, zeptal bych se: „Jak bys zhodnotila vstup do zápasu...?“

Zcela nový je pro mě pocit jistého bezpečí či zázemí, který umělec na volné noze nemá. Navíc jsem „do zápasu“ nastoupila už v září a novou inscenaci zkouším až teď od prosince, takže jsem měla možnost v klidu si zvyknout na zdejší hřiště.

Jinak jsem šťastná a vděčná, že mohu mít tak skvělé spoluhráče, jako jsou třeba

Martina a Lukáš Vlčkovi nebo Hanka Fialová. A je mi ctí, že mohu nově nosit dres s nápisem „sólistka muzikálu Národního divadla moravskoslezského“.

Druhou stránkou věci je fakt, že musím být daleko více ve střehu. Jako externistce mi vždy chodily preventivní SMS zprávy s upozorněním, že druhý den hraju, na což se velmi dobře zvyká... Coby členka souboru už si tyhle věci musím hlídat sama.

Dovol mi ještě chvíli u sportovní terminologie zůstat. Jaká je nálada v kabinách...?

Byla mi přiřazena kabina číslo 75, kde už roky sedává právě Hanka Fialová, takže jsem toto místo přijala opravdu ráda, se vší pokorou a radostí. A nutno podotknout, že jsem i velkým fanouškem naší kantýny, kde pravidelně doplňuji energii pomocí iontových nápojů.

Takže tě Hanka přijala ve své šatně s otevřenou náručí?

Ano. Rozumíme si v šatně i na hřišti.

Máš vystudovaný klasický zpěv, mezinárodního úspěchu jsi dosáhla ve světě opery. Skoro to vypadá, že když jsi šla k nám do angažmá, spletla sis stadion... Jak se operní diva ocitne v muzikálovém souboru?

Mou první zkušenost s muzikálem bylo dílo *Romeo a Julie, poselství lásky*, kde jsem hrála titulní postavu. Divadlo tehdy vyhlásilo na tuto roli obsáhlý konkurs, hledala se alternace k Martině Vlčkové. A vyšlo to.

A první pocity? Byla jsem hzena do vody a musela plavat. Pěveckou průpravu jsem měla dostatečnou, ale s herectvím jsem valné zkušenosti neměla. Tady bych ráda poděkovala herečce Komorní scéně Aréna Aleně Sasínové-Polarczyk, která mi pootevřela dveře nejen k herectví, ale hlavně k blankversu, který je opravdu náročnou disciplínou i pro zkušené bardy.

Po *Romeovi a Julii* jsem dostala nabídku i do muzikálu *Kočky*, ale vzhledem ke své studijní i pracovní vyčlenosti jsem tenkrát musela odmítnout. Pak přišla až krásná dvojrole Pamel a Natalie v muzikálu *Květiny pro paní Harrisovou*.

Zmínila jsi svou první roli, na kterou se – jak sama říkáš – stály fronty. Tobě to vyšlo hned napoprvé. To je slušný tah na branku... Jak se ti to nevinné dítě hrálo?

Nevinné dítě je jen na začátku. Za ty dvě hodiny na jevišti poměrně rychle dospěje. Nevinná a naivní byla Julie – alespoň v rámci naší inscenace – v podstatě jen v první půlce. Na začátku druhé už z ní byl někdo trochu jiný.

Takže se dá říct, že největší herecký oblouk jsi absolvovala právě o přestávce v divadelní kantýně?

Přiznávám, že stres z druhé půlky byl tenkrát tak velký, že jsem nebyla schopná dojít ani tam. Stále jsem si opakovala texty a doufala, že vše vyjde, jak má.

Zmiňuji to mimo jiné proto, že od Julie uběhlo mnoho let a ty u nás stále hraješ nevinné dívky. Marianna v Harpagonovi, Maria ve West Side Story, nejnověji Johanna v muzikálu Sweeney Todd. Je to tak, že když je někdo soprán, je předurčen k tomu hrát do důchodu naivky?

Možná by se to dalo brát jako jakési nepsané pravidlo. Ale podotýkám, že soprán může být i dramatický. V mém případě za to možná může i barva hlasu či vzhled, který tomu asi trochu napomáhá. Vlastně se mírně obávám, že moment, kdy přestanu dostávat role tohoto typu, bude znamenat, že jsem stará.

V roli Julie s Adamem Živnůstkou (*Romeo*) v muzikálu *ROMEO A JULIE, POSELSTVÍ LÁSKY* (2017)
Foto Martin Popelář



Lyrické soprány přece nestárnou...

To je pravda – má profesorka zpěvu a sólistka opery NDM Eva Dřízgová-Jírušová je toho živoucím důkazem.

Tak já ti, milá Patricie, prozradím, že tě u nás v příští sezóně čeká role, která bude všechno, jen ne naivní. A co víc – odpočineš si od velkého jeviště Divadla Jiřího Myrona a vyzkoušíš si, jaké to je mít diváka na dotek.

Ano, něco málo už jsem slyšela...

Popravdě se moc těším, že ze mě pro jednou nebude ta naivní dívka točící se na točně a zpívající o ptačím cvrlikání...

Myslím, že to pro mě bude téměř až nadlidský výkon. Zatím jsem na ničem podobném nepracovala, a tak blízký kontakt s divákem pro mě bude také nová zkušenost. Chci si na téhle roli dát opravdu záležet a věnovat se jí s dostatečným předstihem. Utáhnout devadesátiminutové představení jen ve dvou lidech je opravdu těžké, ale vím, že se mohu spolehnout i na jevištního partnera, kterým – jak jsem slyšela – bude Tomáš Savka.

Já jsem navíc slyšel, že role ti je psána přímo na tělo...

A já jsem někde zaslechla, že je námět poměrně dost inspirován mým vlastním životem.

Coby jeden z autorů ti mohu prozradit, že zrovna tohle je náhoda...

Vážné? Tak o to víc jsem zvědavá, co si pro nás trojice Král – Novotný – David přichystá...

Ještě než si zcela přivykneš na prostředí muzikálu, dovol mi zeptat se tě jako mladé operní divy: Chodí mladí na operu? Jak se dá tento žánr přiblížit mladému publiku?

Smutná pravda je, že když jsem začínala, neznala jsem nikoho v mém věku, kdo by

si vyšel do divadla právě na operu. Mám ale pocit, že se tento trend začíná velmi pozvolna měnit. V tomhle je vážná hudba trochu nevděčná. Je to vrcholný žánr, který ale ne každý úplně ocení a pochopí. Proto asi mezi jejími diváky převládá starší generace. Už jako mladá jsem se snažila svým vrstevníkům operu přiblížit, ale vzpomínám si, že tenkrát bylo mé zalíbení pro tento žánr spíš pro smích.

Mám pocit, že teď se ale můžeš smát ty. Tvůj oficiální YouTube kanál sleduje téměř čtvrt milionu lidí z celého světa, sociální sítě Instagram 22,5 tisíce lidí, Facebook 40 tisíc lidí... Převážná většina dívek ve tvém věku se takových čísel snaží dosáhnout tím, že se celoročně fotí v plavkách, nebo nám denně oznamují, co měly k snídani... Ty nic takového neděláš. Je to tedy cesta, jak operu přiblížit mladým?

Určitě to cesta je. Sociální sítě jsou – ať se nám to líbí, nebo ne – neodmyslitelnou součástí světa mladé generace, ke které stále ještě patřím i já.

Kde se všichni ti fanoušci vlastně vzali?

Popravdě nevím. Nikdy jsem neměla tendence ulovit co nejvíc sledujících. Postupem času čísla stoupala, přestože většina obsahu je věnována výhradně profesní stránce mého života. Pokud je tohle jedna z cest, jak k opeře přilákat lidi, nemám nic proti.

A já doufám, že nám teď budeš lákat lidi i na muzikál...

To už dělám dávno. A poctivě!

Tak ať se ti v tom našem manšaftu líbí! Děkuji za rozhovor. (tn)

V muzikálu *KVĚTINY PRO PANÍ HARRISOVOU* (2020) ztvárnila mj. Pamelu Penrosovou
Foto Martin Straka



Slovenská sopranistka žijící v Ostravě, kde v současnosti dokončuje studium operního zpěvu na Fakultě umění Ostravské univerzity pod vedením Evy Dřízgové-Jírušové.

Začínala v Operním studiu NDM, jako desetiletá zvítězila v konkurzu Janáčkovy filharmonie Ostrava a dostala poprvé možnost zpívat se symfonickým orchestrem. Poprvé samostatně koncertovala v roce 2011 v Bratislavě. V roce 2014 se stala absolutní vítězkou celosvětové pěvecké soutěže Concorso Internazionale Musica Sacra (Řím) a získala stipendium na pěvecké kurzy v Arezzu, kde pracovala pod vedením Renata Brusona. Má za sebou řadu vystoupení na galakoncertych a festivalech doma i v zahraničí (mj. Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského, Národní festival Smetanova Litomyšl, Les musicales de Louvergny, Mezinárodní hudební festival Český Krumlov); spolupracuje s mnoha českými a slovenskými symfonickými orchestry.

V roce 2015 debutovala na dvou slovenských operních scénách (Státní divadlo Košice – *Figarova svatba* – Barbarina, Slovenské národní divadlo – *Kouzelná flétna* – Pamina), o rok později absolvovala několik velkých koncertů v České republice, mj. Novoroční koncert ve vídeňském stylu s Janáčkovou filharmonii Ostrava, a získala tři ocenění na Mezinárodní pěvecké soutěži Antonína Dvořáka v Karlových Varech. Od roku 2017 spolupracuje mj. se souborem Collegium Marianum (inscenace barokní opery *Acis a Galatea* G. F. Händela) a s Janáčkovým komorním orchestrem. Zpívala mj. s Petrem Dvorským, Adamem Plachetkou (s nímž nahrála duet na své první CD v roce 2011), Štefanem Kocánem, Romanem Janálem nebo Evou Dřízgovou-Jírušovou.

V Národním divadle moravskoslezském se jako sólistka představila v souboru opery (Annie v Brittenově titulu *Hrajeme operu!* – *Komínček*) a od sezóny 2022/2023 je členkou muzikálového souboru, kde v posledních letech ztvárnila několik zásadních úloh (Julie v inscenaci *Romeo a Julie, poselství lásky*, dvojrole Pamel/Nathalie v *Květinách pro paní Harrisovou*, Marianna v muzikálu *Harpagon je lakomec?*, Maria ve *West Side Story* či Johanna v muzikálovém thrilleru *Sweeney Todd: Ďábelský lazebník z Fleet Street*.) Hostuje aktuálně i v našem operním souboru v roli Esmeraldy v inscenaci opery *Prodaná nevěsta*.

FRANTIŠEK PAUL

Jak Franta Paul a jeho anekdoty vylepšily Ostravákům životy

(28. 4. 1898 Pardubice – 8. 11. 1976 Praha)

Když bylo v roce 1919 založeno Národní divadlo moravskoslezské, vzniklo jako čtyřsouborová instituce, ovšem už o sezónu později byl ansámbl operety rozpuštěn, aby v roce 1923 došlo k jeho opětovnému oživení. Ve stejné době do Ostravy přichází osobnost se širokým uměleckým i životním záběrem, pro kterou se právě obnovená zpěvohra stane důležitým polem uměleckého působení – František Paul, všeobecně známý jako **Franta Paul**. Zkrácená verze jména, kterou používal nejen na jevišti či ve filmu, ale také například v úředních dokumentech, dávala tušit, že je mu blízka jistá neformálnost, nadsázka a životní lehkost.

Budoucí hvězda ostravského divadla 20. a 30. let minulého století přišla do mladého NDMS se zkušeností z kočovných hereckých společností, stejně jako třeba Táňa Hodanová nebo Jiří Myron. Lze odhadovat, že nadhled a humor Franty Paula pramenil nejen z daností jeho povahy, ale také ze zážitků, kterými si prošel během doby strávené ve venkovských divadelních skupinách. Každodenní existenční nejistota kočujících herců a nutnost vyrovnat se s mnohdy neuvěřitelnými situacemi, které jim osud s chutí a často přihrával, v nich vypěstovala schopnost rychle se přizpůsobit okamžiku a z ničeho se, slušně řečeno, nezhroutit. Sám Franta Paul mnohokrát vzpomínal na divoké události, které cestující

herce dennodenně provázely. K první divadelní společnosti nastoupil ve svých 18 letech, když v roce 1916 zběhl ze sexty pardubického gymnázia. Nezvedený student sice neměl dokončeno vzdělání, vlastnil ale, tehdy poprvé ve svém životě, věc vylepšující společenský status více než maturita – dlouhé kalhoty. „*Ostatně ty moje nové dlouhé kalhoty mi sjednávaly respekt i před přísnými staršími kolegy: musel jsem jim je půjčovat na jeviště, zatímco jsem čekal v šatně ve spodkách. Vždyť ta paráda se u venkovských společností dávala těžko dohromady. Kolega X. nosil zásadně místo černých náprsenkových knoflíčků hlavičky od sirek. Jednou v Majiteli hutí ... přiblížil jsem žhavou cigaretu do nebezpečné blízkosti sirkových knoflíků svého partnera. V posledním okamžiku jsem si uvědomil, že ten vznešený pán má nejen hlavičky sirek místo knoflíčků, ale místo frakové košile jen náprsenku, a to – kaučukovou. Odnal jsem si tu nepředloženou zlomyslnost popálenýma rukama, a to jsem měl ještě radost, že to dopadlo tak dobře.*“

Humor a divadlo všeho druhu jde Paulovi k duhu

Dnes se taková vyprávění označují jako „veselé historky z natáčení“, ať už se odehrávají v jakémkoliv prostředí. Paul příběhy své i kolegů sbíral, sepišoval a pravidelně pak vycházely v divadelních tiskovinách v rubrice nazvané *Anekdoty Franty Paula*. Ale nebylo by historek, kdyby nebylo Paula v divadle a ve filmu. Na ostravské jeviště vstoupil jako pětadvacetiletý herec a zpěvák-tenor, ale také režisér, výtvarník scény a později se představil i coby autor, libretista, dramaturg či překladatel. Za jeden z majstrštyků v kupení funkcí v rámci inscenace lze považovat třeba operetu *Jolly Joker* (1932), pro níž opatřil překlad, navrhl scénu a ve vlastní režii ztvárnil i titulní roli.

Operetní soubor měl v rámci jeho ostravské kariéry jasnou početní převahu v počtu jím nazkoušených inscenací a s ním odehraných představení. V nich pak ztvárnil řadu velkých zpěvoherních rolí, jako byl třeba Varhaník Célestin v *Mam'zelle Nitouche* (1923), Bronio Popiel v *Polské krvi* (1924), Mr. Jonathan David Trotabout zvaný Stříbrný král v *Plesu tuláků* (1929), Gustav v *Zemí úsměvů* (1932) či Mustafa Bej v *Plesu v hotelu Savoy* (1933).

V Ostravě jej ale potkala i řada zásadních činoherních postav: Šašek Feste ve *Večeru tříkrálovém* (1923), Pěta Trofimov ve *Višňovém sadu* (1925) a Andrej Prozorov ve *Třech sestřích* (1930), Algernon Moncrieff ve Wildeově hře *Na čem záleží [Jak je důležité mítí Filipa]* (1925), měchař Piskálek ve *Snu*

nocí svatojanské (1928) nebo ve vlastní režii a scéně nazkoušel titulní roli v Čapkově *Loupežníkovi* (1928).

V opeře coby režisér inscenoval většinou méně tradiční tituly, třeba Gounodův přepis Molièrovy komedie *Lékařem proti své vůli* (1929), jazzovou operu hudebního experimentátora Ernsta Křenka *Jonny hraje do kola* (1929), *Lucernu* (1930) Vítězslava Nováka, kde si zazpíval i part Kláška (a hrál ho i v činoherní inscenaci ze stejného roku), *Švandu dudáka* (1930) Jaromíra Weinbergera či Kříčkovu *Bílého pána* (1932).

A vedle toho neúnavně (často jen po dvoutýdenním zkoušení) inscenoval provozní činoherní a operetní tituly, jejichž názvy zněly jako z jihoamerických telenovel: *Popelka Patsy, Víkend v ráji, Dolarové princezny* nebo kusy slibující lásku ve všech podobách: *Expresní vlak lásky, Srdce ve víru lásky, Pro jednu noc lásky, Ráj lásky, Na palubě lásky* ad.

Kašpárek i filmový hrdina osoba je jediná

Dobový časopis NDMS v jednom ze svých čísel sezóny 1934/1935 otiskl článek s názvem *Večer s Frantou Paulem* uvedený slovy: „*Byla to vzácná příležitost, neboť obyčejně nemá Paul času na zbytečné hovory... Ale, prosím vás, člověk, který má tak rozsáhlý obor působnosti – od Kašpárka až po filmového hrdinu, přes populárního skladatele oblíbených písní, počítá s časem víc než ministerský předseda.*“ Všim jmenovaným Paul skutečně byl – poprvé se před kamerou objevil v roce 1933 ve snímku *U svatého Antoníčka* a posléze hrál v řadě prvorepublikových i pozdějších hitů stříbrného plátna. A her

o Kašpárkovi napsal a nazkoušel v Ostravě na padesát. Jen v sezóně 1932/1933 jich uvedl 15 a vždy měly kouzelně naivistické názvy: *Jak Kašpárek a Šmidra popleta šli dělat divy do světa* (1931), *Kašpárek a Šmidra letí do Měsíce a nevrátí se už letos více* (1932), *Kašpárek, Šmidra, Kulihrášek, chloubna naše u svatého Mikuláše* (1932), *Když Kašpárek a Šmidra cítí, že jarní slunko opět svítí* (1933), *Jak Kašpárek a Šmidra panu králi Hurvínka a Spejbla hráli* (1935) ad. Populární příběhy Kašpárka a Šmidry, jejichž tradici nově psanými hrami udržoval herec a režisér Adolf Minský, si v roce 1937 přibrala do své dramaturgie nově založená Dětská scéna NDMS, která vznikla v úzké spolupráci s tehdejšími profesními organizacemi pedagogů.

Revuální hvězda Ostrava radost i smutek rozdává

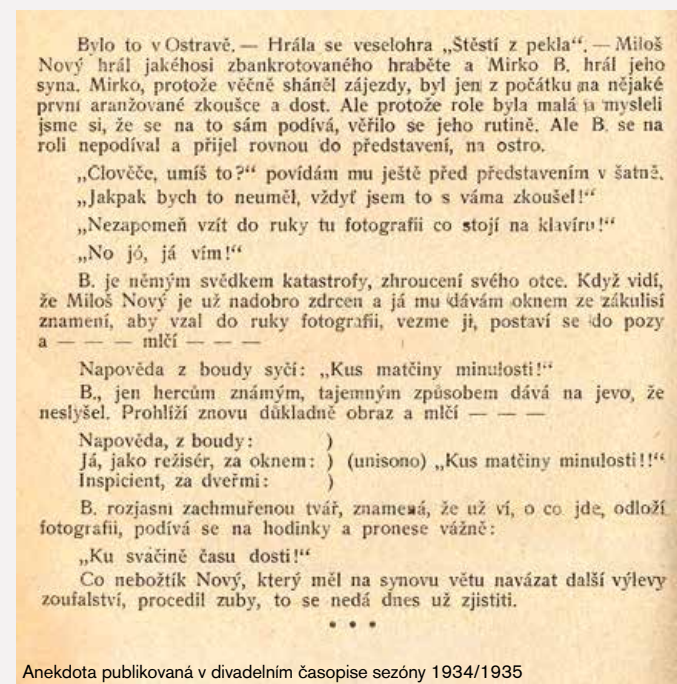
Jako zajímavé dobové divadelní počiny adresované Ostravě a jejím lidem se dnes jeví dvě revue s hudbou více autorů *Ostraváci, co víc chcete* (1929) a *Kdy bude z tebe, Ostravo, nebe* (1930). O libreto i režii se Paul podělil s kolegou Břetislavem Hrstkou, štamberským rodákem, který po roce 1948 emigroval do Německa, kde mj. působil i v rádiu Svobodná Evropa. V první revue o Ostravě vystupovaly postavy jako Juzek Bajgar z Muglinova nebo Józsa Karafiát, redaktor Ostravského Půlnočníku; v té druhé herci hráli (podobně jako nyní v inscenaci *Hoří, má panenko*) pod svými jmény, takže např. Jiří Myron ztvárnil postavy nazvané Myron, charakterní herec a Myron, papoánský ministr, Saša Machov se zase představil jako Machov, baletní mistr nebo zpěvačka Věra Čechová coby Subreta Čechová.

Pro Frantu Paula se ovšem Ostrava nebem nestala, protože ji byl nucen opustit za ne zrovna příjemných okolností. V roce 1935 byl jeho pracovní poměr definitivně ukončen smírem před Pracovním soudem s tím, že žalovaný se zavázal Spolku NDMS zaplatit pokutu 1 000 Kč, protože bylo i soudně zjištěno, že „...*porušil hrubě svoji služební smlouvu a že byl tudíž propuštěn právem s okamžitou platností ze služeb NDMS... divadelní soubor je tělesem kolektivním, jehož každý člen, byť se i pokládal za hvězdu, musí zachovávat disciplínu a plnit přesně své povinnosti...*“

Franta Paul letí do Měsíce a nevrátí se už nikdy více

Ostravští diváci ale jméno Franty Paula i po jeho odchodu z NDMS ještě nějakou dobu četli v programech třeba jako spoluautora libreta operety *Šablenka broušená* (1938) či přímo, byť ojediněle, viděli na jevišti v některé z alternací nově nazkoušených zpěvoherních inscenací. Naposledy to bylo 10. března 1950 (po devíti letech od jeho předešlého ostravského vystoupení), kdy už ve Státním divadle Ostrava pohostinsky odehrál roli Vodníka Čochtana v jedné z repríz *Divotvorného hrnce*, v němž jinak účinkoval Josef Kobr.

Franta Paul byl třikrát ženatý a měl sedm dětí. Z posledního manželství s herečkou a zpěvačkou Evou Šenkovou se narodila dcera Jana, která jej jediná profesně následovala. „*Táta byl slunce a máma silná ženská. Když jsem přišla s nápadem, že bych chtěla dělat jejich profesi, hned neprošel. Táta byl malinko pod pantoflem a nechtěl moc odporovat mamince, která to negovala. Když viděl na DAMU, že se mi daří, tak měl radost,*“ vzpomínala v rozhovoru pro Právo Jana Paulová. (at)



Anekdota publikovaná v divadelním časopise sezóny 1934/1935



Zleva Božena Smetanová-Paulová (Paulová druhá žena), Franta Paul, Jaroslav Budil a další členové tehdejšího NDMS
Foto Ostravské muzeum

Kouzlo
jevištní
výpravy

JAN SLÁDEK

Kluk z dělnické kolonie, jenž dobyl scénografii

(20. 5. 1906 Kunčičky u Ostravy – 30. 7. 1982 Praha)

Foto archiv NDM

Příběh o tom, jak kluk z dělnické kolonie dobyl scénografii, se může zdát podobný literárním zápletkám, v nichž sled nečekaných náhod přivede hrdiny k jejich osudovým životním milníkům. Jan Sládek ale takový příběh skutečně prožil. V roce 1930 výtvarník Vladimír Kristin dochází k rozhodnutí, že práci pro ostravské divadlo nadobro opustí a všichni svou pozornost soustředí především na uměleckou malbu. Ve stejné době se začínající režisér Jan Škoda chystá přesídlit z Pardubic do průmyslové Ostravy, aby zde nejméně na jednu sezónu zakotvil v angažmá. Netuší ovšem, že jedna z prvních věcí, která mu vstup do místního divadla zkomplikuje, bude absence zkušeného scénografa. Sám se ocitá v pro něj cizím městě a v prostředí, kde zatím nikoho pořádně nezná, přesto musí okamžitě najít schopného výtvarníka, jenž by dokázal bez prodlení naskočit do rozjždějící se divadelní sezóny. Nezáviděníhodnou situaci nakonec pomáhá Škodovi vyřešit ten, který ji způsobil, Vladimír Kristin. Propojuje Škodu s ostravskou sekci Skupiny výtvarných umělců, jejímž členem je i sotva čtyřadvacetiletý nadaný malíř a grafik Jan Sládek, a iniciuje tým v mnoha ohledech osudové setkání – nejen pro mladou tvůrčí dvojici a pro ostravskou činohru, ale také pro celé české meziválečné i poválečné divadlo. Z původně plánované jedné sezóny Škodova ostravského angažmá bude nakonec (i když s přestávkami) celá řádka let a z narychlo domluvené výpomoci se stane velké přátelství, které překoná i mnohá odloučení.

Jak vplout do divadelních vod

Vraťme se ale na začátek celého příběhu. Jan Škoda sice Sládka pro působení v divadle získal, musel jej ale také rychle seznámit se všemi zákonitostmi inscenačního procesu. Svět divadelních prken však nebyl pro mladého výtvarníka zcela neznámým. Sládek totiž na jevišti mnohokrát státoval jako mladičká nadšenec

Návrhy kostýmů ke SNU NOCI SVATOJÁNSKÉ (1940)
Zdroj Slezské zemské muzeum



coby člen „bezejmenného“ davu v řadě inscenací, a to dávno před tím, než by vůbec pomyslel na skutečnou divadelní kariéru. Ostravským debutem obou umělců, a pro Sládka i scénografickým, se stala inscenace Hilbertovy komedie *Třidič štěrku* (1930). Už zde projevil nebývalý cit pro architektonickou stavbu, multifunkčnost scény a budování barevné i světelné atmosféry příběhu. Na ostravské scéně se záhy zapsal jako progresivní avantgardní umělec, který ve scénografické a stále i malířské činnosti inklinoval ke svému rodnému Ostravsku.

Vykřesat maximum, vyhodit jen minimum

Už od dětství intenzivně vnímal osobitou krásu a zároveň drsnou neúprošnost města protkaného hutěmi, železárnami a těžebními věžemi. Vyrůstal v jedné z chudých dělnických kolonií a silně ho ovlivnilo i živobytí jeho matky, která si po smrti manžela zřídila v Kunčičkách krámk se smíšeným zbožím. I to byl jeden z důvodů, proč i přes svou vášeň pro výtvarné umění vystudoval raději praktičtější obchodní akademii a v malbě se vzdělával pouze soukromě u středoškolského profesora Kamila Ungermanna. Aby finančně vypomohl rodině, přijal po studiu úřednické místo na radnici v rámci úseku veřejného pořádku, a i když už byl váženým scénografem ostravského divadla (jeho zdejší portfolio čítá na 150 inscenací), nikdy se nenechal oficiálně angažovat.

Složitá meziválečná doba ho naučila vážit si materiálu a umět jej beze zbytku uplatňovat. Často neměl možnost zrealizovat všechny své nápady, ale jak s oblibou vysvětloval, pokusil se vykřesat i ze slabé hry maximum toho, co se z ní vykřesat dalo, přestože vzápětí s úsměvem podotýkal, že z některé hry se nedalo vykřesat vůbec nic. Díky němu tak



do té doby standardní malované kulisy nahradily originální kompozice konstrukcí, geometrických tvarů, kombinace materiálů (od textilií, krajek, síťovin až po latě, staniol, dřevo či sádku), žádné ze scén nechyběly ani dominantní objekty v podobě mříží, zábradlí, schodů, okenních rámu či balkónů.

Pleť člověčí

Sládkově kostýmní tvorbě napomáhala důvěrná znalost lidských povah jeho hereckých kolegů kořeněná výtvarníkovým osobitým smyslem pro humor. I pouhým detailem totiž dokázal vpašovat každému z herců do kostýmu drobnost, kterou jim pomohl nejen najít tzv. „pleť člověčí“ té které postavy, ale zároveň šlo – a to bez nadsázky – o kostým navržený skutečně „na tělo“. Stejně tak uměl na scéně i jen obyčejným kusem nábytku navodit smysly atakující působivé prostředí a atmosféru hry. Jako jeden z prvních použil už na začátku třicátých let v inscenaci *Vety za vetu* (1931) projekci, což byl nejen na zdejší, ale i na celorepublikové poměry nebývale moderní a progresivní technologický počin. Během války se díky režisérovi Karlu Paloušovi intenzivněji věnoval také opeře a ta se pro jeho poválečné ostravské návraty stala stěžejní.



Sládek se Škodou se totiž během války pod nátlakem gestapa rozhodli Ostravu opustit, a tak se započala jejich druhá slavná tvůrčí etapa – ta pražská. Společně založili a vedli Realistické divadlo, jemuž Sládek zůstal věrný až do roku 1979. Naposledy se v Ostravě jako autor scény podepsal pod inscenaci Prokofjevova *Semjona Kotka* (1963).

Výtvarno všech tvář

Stále se ale věnoval také grafikám, litinám, olejomalbám či ilustracím. Obrázky doprovodil díla předních slezských literátů Petra Bezruče, Zdeňka Vavříka i Vojtěcha Martínka, ale také Jiřího Wolkera či Jaroslava Seiferta. Po několika letech dokonce vyučoval na zlínské Škole umění a ani malby se nikdy zcela nevzdal. Za svou práci získal mnohá ocenění, včetně Zlaté ceny za inscenaci *Dalibor* (1949) v pražském Národním divadle, jejíž design byl až nápadně podobný té, jakou navrhl už o osm let dříve v Ostravě.

Do té doby nevídaná scénografická úroveň zdejších inscenací vyšvihla ostravské divadlo mezi nejlepší u nás. Éra dvou Janů se do historie divadla zapsala jako jedna z těch nejtvůrčivějších, nejosobitějších a nejprogresivnějších vůbec. (to)

Návrh scény k inscenaci ALŽBĚTA ANGLICKÁ (1932)
Zdroj Slezské zemské muzeum



Návrh scény k inscenaci AMFITRYON (1936)
Zdroj Slezské zemské muzeum



Návrh scény k činoherní inscenaci FAUST (1932)
Zdroj Slezské zemské muzeum



NDM EXTRA

MIMOREPERTOÁROVÉ AKCE, PŘEDNÁŠKY, DEBATY, BESEDY A VÝSTAVY

XXII. CYKLUS KOMORNÍCH KONCERTŮ

15. března 2023 v 19 hodin
ve slavnostním sále Táni Hodanové
JANÁČKOVA HUDEBNÍ POEZIE
Ivo Hrachovec (zpěv),
Johanna Haniková (klavír)

Dozvolujeme si vás pozvat na další z Cyklu komorních koncertů do slavnostního sálu v Divadle Jiřího Myrona. Po naprosto vyprodaném koncertu Josefa Špačka a jeho bratra Petra přijal pozvání sólista pražského Národního divadla v Praze Ivo Hrachovec. Ten patří mezi přední operní pěvce v oboru lyrický bas a je obdařen mimořádnou schopností pro ztvárnění jevištních postav. Zároveň je vyhledávaným interpretem oratorních a koncertních děl. Stal se laureátem několika mezinárodních soutěží u nás i v zahraničí. Od roku 2003 působí v Národním divadle

v Praze. K jeho nejlepším rolím patří Vodník ve Dvořákově *Rusale*, Sarastro a Sprecher v Mozartově *Kouzelné flétně*, Colline v Pucciniho *Bohémě*, Basilio v Rossiniho *Lazebníku sevillském*, Sparafucille ve Verdiho *Rigolettovi*, Raimondo v Donizettiho *Lucii z Lammermooru*, Geronio v Rossiniho *Turkovi*



v *Itálii*. V poslední době je jeho doménou zejména komický repertoár, jako například Antonio ve *Figarově svatbě* nebo Alidoro v Rossiniho *Popelce*.

Věnuje se rovněž koncertní tvorbě, velmi rád zpívá také písně. Mimo jiné natočil CD s *Biblickými písněmi* Antonína Dvořáka a výběr z *Moravské lidové poezie* a *Hukvalské lidové poezie* Leoše Janáčka. Právě tyto písně zazní spolu s duchovními písněmi a spirituály, které jsou jeho poslední nahrávkou, také na koncertě. Klavírní partnerkou bude Hrachovcovi Johanna Haniková, dvojnásobná laureátka Mezinárodní smetanovské klavírní soutěže v Plzni a držitelka Ceny Bedřicha Smetany.

Koncert zaštilili svým jménem náměstek MSK Lukáš Curylo a náměstek SMO Zbyněk Pražák. (hf)

VÝSTAVA – GALERIE SOUČASNÉ MALBY

8. března – 3. května 2023
v Galerii současné malby
Vernisáž 8. března v 17 hodin
BRONISLAVA ORLICKÁ:
TO, CO MODRÉ OČI VIDÍ MODŘE

Mohou spolu nějak souviset tetování, pletení a malba? Bronislava Orlická (*1989 Karviná) dokazuje, že ano. Neznamená to sice, že ve své tvorbě musí nutně tematizovat průniky těchto na první pohled výrazně odlišných oblastí lidské práce. Úplně stačí, že se každou z nich zevrubně zabývá. Experimentuje a své objevy neváhá hned aplikovat. Před několika lety proto založila svou vlastní tatérskou značku Ahoj tattoo studio, v níž realizuje desítky svých autorských návrhů typických výborně zvládnutou prací s kresebnými detaily a symbolickou zkratkou. Při tetování se ale nevyhýbá ani práci s barevnou modulací. Odvaha hledat a zkoušet je vlastní i jejím experimentům s pletacími stroji z 90. let ovládanými pomocí programovatelné desky Arduino a open source softwaru pro pletení AYAB. Využití jejich potenciálu pro uměleckou praxi zkoumá v rámci umělecké skupiny A(r)mor (jejími dalšími členy jsou Michal Cáb a Zuzana Ševčíková).

Kromě toho, že zkouší možnosti práce

s „neuměleckými“ nástroji, je Bronislava Orlická především pozoruhodnou malířkou. Ateliér Malba 1 profesora Jiřího Sopka na Akademii výtvarných umění v Praze absolvovala v roce 2015. Od té doby už vystavovala v řadě pro současné umění důležitých galeriích jako např. v Karlín Studios, galerii Berlínskej model či v Galerii moderního umění v Hradci Králové. V Ostravě se v roce 2015 představila v Galerii Dole.

Pro tvorbu velké většiny Sopkových žáků je typická silná tematizace koloristického přístupu k malbě a zároveň i jakési podvědomé rozkročení mezi abstraktním malířským jazykem a osobitě stylizovanou figurací a předmětností. Tyto společné znaky lze v omezené míře odpozorovat i v autorčiných obrazech vystavených v Galerii současné malby v Divadle Antonína Dvořáka v Ostravě. Svá malířská témata primárně nehledá ve vizuální naraci či malířské transformaci viděného fyzického světa. Netematizuje ani populární narativy současného umění, jakými mohou být genderové otázky či klimatická krize. Spíše se orientuje na vlastní zážitky a emoce i na potřebu pracovat s rytmem tvarů či laděním barev. Fascinuje ji přitom otevřené pole možností, které se jí při hledání vhodné

formy, kompozice a barevnosti nabízejí. Ráda se nechává překvapovat tím, co se v modulaci barev, v kombinaci tvarů a jejich ne definitivní fluidní elasticitě začíná ve výsledku objevovat. Ačkoli by to tak vzhledem ke zvoleným námětům na první pohled mohlo působit, nevnímá své obrazy jako čistě abstraktní.

Název výstavy *To, co modré oči vidí modře* odkazuje k prvnímu verši básně Luboše Svobody inspirované jedním z autorčiných monochromních obrazů. Svobodova báseň pak končí slovy: „něco, co, když máš štěstí, náhodou najdeš za chatou“. Snad by se dalo dodat: „nebo v malbách Bronislavy Orlické“. (mm)



Bez názvu, 170 x 170cm, olej na plátně, 2021

klub
mladý
divák.cz
ostrava

**Klub otevřený všem,
které zajímá divadlo.**

- Do divadla chodíme společně
- Potkáváme se s umělci
- Máme levnější vstupenky
- Můžeme do zákulisí

čekuj
mladydivak.cz

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO
KULTURY



**MECENÁŠSKÝ KLUB
NÁRODNÍHO DIVADLA
MORAVSKOSLEZSKÉHO**

**MECENÁŠEM SE MŮŽE STÁT KAŽDÝ
VY, VAŠE RODINA NEBO FIRMA**



KONTAKTUJTE NÁS:

Kateřina Svobodová

Tel.: 605 008 607, e-mail: katerina.svobodova@ndm.cz

INZERCE

“
Tradice výroby v ostravské
huti sahá do roku 1951.
Nyní přichází období
transformace.”

**CHCEME VYRÁBĚT ZELENOU OCEL
A DO ROKU 2030 DOSÁHNOUT UHLÍKOVÉ
NEUTRALITY. PROTO V LIBERTY OSTRAVA
INVESTUJEME DO NOVÉ OCELÁRNY
A DO MODERNIZACE VÁLCOVEN.**

LIBERTY

SVĚT SE MĚNÍ, OCEL ZŮSTÁVÁ





LÍNÁ BABIČKA zabodovala! Děkovačka v Divadle „12“; zleva Marek Zákostelecký – výtvarník scény i kostýmů, Marie Logojdová (Mařenka), Anna Cónová (Babička), Petr Houska (představitel vícero rolí) a autorka předlohy Alena Kastnerová.

Foto Martin Kusyn



Ano, to v pozadí jsou opravdu fotografie. Autor MARCIN GIBA zaznamenává Slezsko z výšky okem svého dronu. Výstavu v Galerii Opera v Divadle Jiřího Myrona jsme pořádali ve spolupráci s Institutem tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě.

Foto Martin Kusyn



VÁCLAV KOČÍ vystavoval své obrazy v Ostravě naposledy před 35 000 hodinami – tak se jmenuje jeho aktuální výstava v Galerii současné malby ve foyeru Divadla Antonína Dvořáka. Na fotce geometrické tvary spolu s návštěvníky vernisáže.

Foto Martin Kusyn



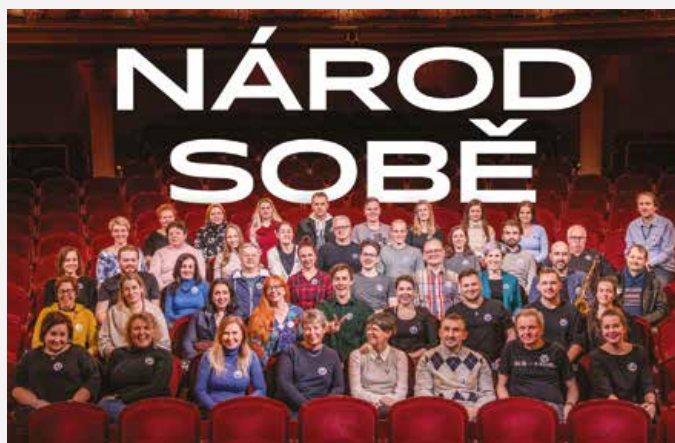
Aplaus pro naše šikovné dámy v archivu NDM! Tereza Osmančíková (uprostřed) připravila výstavu věnovanou královně ostravské činohry 20. století TÁNI HODANOVÉ. Po herečce jsme v této sezóně pojmenovali slavnostní sál v Divadle Jiřího Myrona a výstavu mapující její mistrovství si můžete prohlédnout až do konce sezóny. Na snímku také dokumentátorka Karolína Pečenková.

Foto Martin Kusyn



Seniorské divadelní studio nazkoušelo pro finále Palachova týdne v lednu originální inscenaci vzpomínek svých členů na rok 1968. Dne 22. ledna je senioři v Ateliéru při NDM sami přednesli publiku. Projekt vedla lektorka Ateliéru Vladimíra Dvořáková a záznam i vzpomínky seniorů na MŮJ ROK 68 se stanou součástí archivu Paměti národa (Post Bellum).

Foto Martin Kusyn



Tak to jsme my a zdaleka ne všichni! Před druhým kolem prezidentské volby se nás v hledišti Divadla Antonína Dvořáka sešla jen hrstka – umělci, technický úsek, dílny, marketing, obchod a PR, extra, vrchní velení divadla... My jsme měli většinou jasno!

Foto Martin Kusyn



Černá muzikálová komedie SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET se vám líbila! Vyprodány byly dlouho dopředu nejen premiéry, ale také první reprízy. V premiérovém večeru 2. února excelovali Lukáš Vlček jako Sweeney a Michaela Horká v roli Paní Lovettové.

Foto Martin Popelář



Ve druhém premiérovém večeru muzikálu o lazebníku SWEENEYM TODDOVI si zahráli hlavní role Hana Fialová a Tomáš Novotný. Na snímku zleva také Alžběta Bartošová a Radek Melša, zprava Tomáš Savka, Gustáv Beláček a Veronika Prášil Gidová.

Foto Martin Popelář



Dvě barokní opery, dva prostory v komplexu budov Divadla Jiřího Myrona, jeden mimořádný večer – to jsou opery TANEC NEVDĚČNIC (Divadlo „12“) a DIDO A AENEAS (slavnostní sál DJM). Obě díla nastudovali v rámci Operní akademie Ostrava také studenti zpěvu Fakulty umění OU a premiéru měli o den později.

Foto Martin Popelář



Opera poprvé ve slavnostním sále Divadla Jiřího Myrona! Po premiéře profesionálních pěvců v opeře DIDO A AENEAS 9. února – v popředí Josef Kovačič, Veronika Andrašková, Eva Dřízgová-Jirušová, režisér Jiří Nekvasil, scénograf David Bazika a sbormistryně Operního studia NDM Lenka Živocká.

Foto Martin Popelář



Druhou Cenu Thálie má Hana Fialová konečně vcelku doma! Za ztvárnění role Ády Harrisové ji Hana převzala v pražském Národním divadle už vloni na podzim, ale někdo ji ještě ten večer v sále rozbil. Po představení muzikálu KVĚTINY PRO PANÍ HARRISOVOU jí sošku 11. února předaly dramaturgyně Hana Nováková a šéfká souboru Gabriela Petránková.

Foto Martin Kusyn



Premiéru obou oper Viktora Ullmanna (ROZBITÝ DŽBÁN a CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti) si nenechali ujít ani umělecký ředitel Opery Národního divadla a Státní opery Praha Per Boye Hansen s manželkou a autor českého překladu libret Jaromír Nohavica. Na fotce v rozhovoru s ředitelem NDM Jiřím Nekvasilem.

Foto Martin Popelář



KAVÁRNA NÁRODNÍ DŮM

PONDĚLÍ – ZAVŘENO
UTERÝ – PÁTEK 9–18

SOBOTA od 17.30 (pouze pro návštěvníky DJM v den představení)
NEDĚLE od 15.00 (pouze pro návštěvníky DJM v den představení)



- VÍKENDOVÉ SNÍDANĚ
- ZÁKUSKY A DORTY BY KOLBABA
- POLÉVKY, CHLEBÍČKY, CHLEBY A POMAZÁNKY VLASTNÍ VÝROBY
- CATERING NA MÍRU

OBJEDNÁVKY A BLIŽŠÍ INFO NA TELEFONU: **725 318 566**

INSTAGRAM: @KAVARNANARODNI
FACEBOOK: @KAVARNANARODNIDUMOSTRAVA
E-MAIL: kavarnanarodnidum@gmail.com

klia
květinové studio

Hlučín
Ostravská 7, 747 01 Hlučín

Avion Shopping park
Rudná 3114/114,
730 30 Ostrava

www.studioklia.cz

TANEČNÍ AKTUALITY

Pomáháme tanci růst
První internetový časopis o tanci

#nezavisle #snazorem #odborne
tanecniaktuality.cz

MINISTERSTVO KULTURY
Státní fond kultury ČR
FRAKCE PRÁCE
Island
Norway grants

Sphere

Největší věrnostní program v České a Slovenské republice, nabízí více než **10 000 možností výhodných nákupů.**

YVES ROCHER
SCAN quill
SKRIVANEK
D-SPORT

Klenoty
FOKUS OPTIK
MOJEKOLO
AVENIER

KOH-I-NOOR HARDTMUTH
HUSHY
Home & COOK
Lékárna.cz

www.sphere.cz

INFORMUJEME VÁS

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ příspěvková organizace statutárního města Ostrava

Čs. legií 148/14, 701 04 OSTRAVA – Moravská Ostrava,
telefon: **596 276 111**, e-mail: vstupenky@ndm.cz

KDE SI MŮŽETE ZAJISTIT VSTUPENKY
ČI DÁRKOVÉ VOUCHERY?

- **PRODEJ VSTUPENEK v pasáži v Divadle Jiřího Myrona, Čs. legií 148/14, Ostrava**
pondělí až pátek 8.00 – 17.00
sobota 8.00 – 12.00
tel.: **596 276 203**
596 276 242
e-mail: vstupenky@ndm.cz
objednávky vstupenek nad 10 ks
tel.: **596 276 189**
596 276 260
- **PRODEJ PŘEDPLATNÉHO v pasáži v Divadle Jiřího Myrona, Čs. legií 148/14, Ostrava**
pondělí 8.00 – 13.00 13.30 – 17.00
úterý 8.00 – 13.00 13.30 – 15.30
středa 8.00 – 13.00 13.30 – 17.00
čtvrtek 8.00 – 13.00 13.30 – 15.30
pátek 8.00 – 13.00 13.30 – 15.30
tel.: **596 276 202**
e-mail: predplatne@ndm.cz
- **e-VSTUPENKY, DÁRKOVÝ VOUCHER a MOJE ABO**
– nakupujte, platte a tiskněte v pohodlí domova na www.ndm.cz
(zvýhodnění senior, dítě, ISIC, ITIC lze uplatnit i na e-vstupenky)
- v prodejních sítích **Colosseum Ticket** a **Ticketportal**
- **hodinu před začátkem představení u pokladny**
– v Divadle Antonína Dvořáka – telefon: **596 276 420**
– v pasáži Divadla Jiřího Myrona – telefon: **596 276 242**
- na dalších prodejních místech NDM – jejich seznam najdete na www.ndm.cz

Připravujeme pro Vás předplatné 2023/2024

VEŘEJNÉ GENERÁLKY

Vstupenky je možné zakoupit **on-line**, ale také v pokladně **v pasáži v Divadle Jiřího Myrona**. Na veřejné generálky platí jednotné vstupné. Konání veřejné generálky určuje inscenační tým.

CENÍK VSTUPENEK

Ceník vstupenek na jednotlivá představení a přehled poskytovaných zvýhodnění naleznete v pokladnách NDM.

U nevyprodaných představení jsou vstupenky v prodeji **hodinu před začátkem představení přímo ve večerních pokladnách v Divadle Antonína Dvořáka a v divadelní pasáži v Divadle Jiřího Myrona**.

ZÁKLADNÍ OBCHODNÍ INFORMACE PLATNÉ PRO 104. SEZÓNU

Ceny a zvýhodnění jsou poskytovány dle aktuálního ceníku Národního divadla moravskoslezského

- **zvýhodnění 50% pro seniory nad 65 let, pro ZTP, ZTP/P** (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*
- **zvýhodnění 50% pro držitele ISIC karty / studentské karty**, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenku (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*
- **zvýhodnění 50% pro držitele ITIC karty / pro pedagogy**, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenky (neplatí pro gala, premiéry, hostující soubory, silvestrovská a mimořádná představení)*
- **zvýhodnění 50% na rodinné vstupné** (pouze u takto označených představení)
- zvýhodnění se nesčítají
- NDM je oprávněno poskytovat zvýhodnění změnit / uplatnit pouze na vybraná představení

* pokud není uvedeno jinak

PODPORUJÍ NÁS

Činnost Národního divadla moravskoslezského, příspěvkové organizace, je financována z rozpočtu statutárního města Ostrava.

Aktivity Národního divadla moravskoslezského jsou také finančně podporovány Ministerstvem kultury České republiky a Moravskoslezským krajem.



prodej – předprodej vstupenek



www.ndm.cz



OSTRAVA!!!

DIVADLO ANTONÍNA DVOŘÁKA

PROGRAM – BŘEZEN 2023

1.	DVĚ VDOVY	VOP	18.30	O
2.	VIŠŇOVÝ SAD		18.30	Č
3.	BOUŘLIVÁ PLAVBA	D	18.30	Č
4.	PRODANÁ NEVĚSTA		18.30	O
7.	ROZBITÝ DŽBÁN & CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti	E	18.30	O
11.	MARIE ANTOINETTA – světová premiéra	PP	18.30	Č
12.	MANON	N	15.00	O
14.	MARIE ANTOINETTA – první repríza	V	18.30	Č
15.	DVĚ VDOVY	F	18.30	O
16.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů	VII.	18.30	Č
17.	VIŠŇOVÝ SAD	D	18.30	Č
18.	NABUCCO		18.30	O
19.	RUSALKA		16.00	O
21.	BOUŘLIVÁ PLAVBA		18.30	Č
22.	PRODANÁ NEVĚSTA		18.30	O
23.	REVIZOR		18.30	Č
24.	MARIE ANTOINETTA	IV.	18.30	Č
25.	TOSCA		18.30	O
26.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů	N	15.00	Č
28.	MANON	V.	18.30	O
29.	REVIZOR		18.30	Č
30.	MARIE ANTOINETTA	VII.	18.30	Č
31.	ROZBITÝ DŽBÁN & CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti	D	18.30	O

VYUŽIJTE SVÉ ZAMĚSTNANECKÉ BENEFITY

Kde? U nás, v Národním divadle moravskoslezském! Zpřijemněte si večery divadelními zážitky.

K nákupu vstupenek můžete využít poukázky Sodexo – Flexi Pass, Dárkový Pass, Relax Pass a Fokus Pass.

Poukázky mohou být použity pro nákup vstupenek na všechna představení NDM.

Jak na to? Vyberte si libovolné představení, zaplaťte v pokladně poukázkami a užijte si krásný večer!



PROGRAM – DUBEN 2023

1.	NABUCCO		18.30	O
6.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů		18.30	Č
11.	ROZBITÝ DŽBÁN & CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti	VOP	18.30	O
12.	MANON	II.	18.30	O
13.	HUBIČKA	VII.	18.30	O
14.	MARIE ANTOINETTA	D	18.30	Č
16.	PRODANÁ NEVĚSTA	N	15.00	O
18.	VIŠŇOVÝ SAD – derniéra	E	18.30	Č
19.	MARIE ANTOINETTA	F	18.30	Č
21.	BOUŘLIVÁ PLAVBA		18.30	Č
22.	REVIZOR		18.30	Č
27.	TANNHÄUSER – premiéra	PP	18.00	O
29.	TANNHÄUSER – druhá premiéra	MP	18.00	O

Změna programu vyhrazena!

Červeně označené dny – so, ne, svátky
O – opera, Č – činohra, B – balet, M – muzikál

Předplatitelské skupiny:
E, F, C, D, N, V., II., VII., IV., VOP, PP, MP, P, PS, PS2



NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

PŘIPRAVUJEME PRO VÁS

PŘEDPLATNÉ NA SEZÓNU 2023/2024

V prodeji od května 2023, sledujte náš web!

www.ndm.cz

DIVADLO JIŘÍHO MYRONA

PROGRAM – BŘEZEN 2023

1.	HOŘÍ, MÁ PANENKO	ČP	8.30	Č
2.	KOČKY		18.30	M
3.	KOČKY – 70. představení		18.30	M
4.	DONAHAI (Hole dupy)		18.30	Č
9.	KVĚTINY PRO PANÍ HARRISOVOU		18.30	M
11.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	PS	18.30	M
16.	HORA – česká premiéra	PP	18.30	B
18.	HORA – první repríza	MP	18.30	B
19.	HARPAGON JE LAKOMEC?		16.00	M
21.	HORA	E	18.30	B
22.	PRODUCENTI	II.	18.30	M
23.	PRODUCENTI		18.30	M
24.	KVĚTINY PRO PANÍ HARRISOVOU		18.30	M
25.	HOŘÍ, MÁ PANENKO	PS2	18.30	Č
26.	REBECCA		16.00	M
28.	HABAĐÚRA		18.30	Č
29.	JESUS CHRIST SUPERSTAR		18.30	M
30.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	C	18.30	M
31.	CARMEN	P	18.30	B

MOJE KARTA NDM

Více divadla za méně peněz...

- karta bude **automaticky uplatňovat výši zvýhodnění**
- jednorázová investice** do nákupu karty 80 Kč
- je **přenosná** a můžete ji **darovat**
- uplatnění slev při nákupu vstupenek i **on-line**
- platnost **1 rok** od data zakoupení a **bezplatná aktivace** karty na další období



Zvýhodnění až -60% z ceny vstupenky

DIVADELNÍ KLUB

PROGRAM – BŘEZEN 2023

31.	NĚCO PRO LIDI		19.00	Č
-----	---------------	--	-------	---

PROGRAM – DUBEN 2023

1.	TESTOSTERON		18.30	Č
2.	CARMEN	N	15.00	B
4.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	E	18.30	M
5.	HORA	F	18.30	B
6.	JESUS CHRIST SUPERSTAR		18.30	M
7.	JESUS CHRIST SUPERSTAR		16.00	M
11.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	V.	18.30	M
12.	DONAHAI (Hole dupy)		18.30	Č
13.	HORA	C	18.30	B
14.	HORA	IV.	18.30	B
15.	HOŘÍ, MÁ PANENKO	PS	18.30	Č
16.	HOŘÍ, MÁ PANENKO		16.00	Č
18.	KVĚTINY PRO PANÍ HARRISOVOU		18.30	M
19.	KVĚTINY PRO PANÍ HARRISOVOU		18.30	M
20.	HABAĐÚRA		18.30	Č
21.	HARPAGON JE LAKOMEC?		18.30	M
22.	KOČKY		18.30	M
23.	KOČKY		16.00	M
25.	WEST SIDE STORY		18.30	M
26.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	II.	18.30	M
28.	HABAĐÚRA		18.30	Č
29.	PRODUCENTI	PS2	18.30	M
30.	PRODUCENTI		16.00	M

Změna programu vyhrazena!

ON-LINE REZERVACE A NÁKUP VSTUPENEK

Přímo z domova si můžete nejen vybrat titul a termín návštěvy divadla, ale i provést rezervaci či zakoupit vstupenky na webových stránkách divadla www.ndm.cz

Přes on-line nákup lze využít zvýhodnění pro seniory, děti, ISIC a ITIC

PROGRAM – DUBEN 2023

13.	NĚCO PRO LIDI		19.00	Č
-----	---------------	--	-------	---

PROGRAM – BŘEZEN 2023

1.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
4.	PĚT LET ZPĚT (The Last Five Years)	19.00	M
6.	TANEC NEVDĚČNIC & DIDO A AENEAS	19.00	O
7.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
8.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
10.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
11.	DÍTĚ A KOUZLA	16.00	O
13.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
14.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
15.	THRILL ME (Vzruš mě!)	19.00	M
16.	THRILL ME (Vzruš mě!)	19.00	M
17.	TANEC NEVDĚČNIC & DIDO A AENEAS	19.00	O
18.	HODNÝ PAN DOKTOR	19.00	Č
19.	O LÍNÉ BABIČCE	16.00	Č
21.	O LÍNÉ BABIČCE – pro školy	10.00	Č
22.	TEROR	19.00	Č
23.	O LÍNÉ BABIČCE – pro školy	10.00	Č
25.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
26.	DÍTĚ A KOUZLA	16.00	O
28.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
30.	O LÍNÉ BABIČCE – pro školy	10.00	Č
31.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M

SLAVNOSTNÍ SÁL TÁNI HODANOVÉ

PROGRAM – BŘEZEN 2023

6.	DIDO A AENEAS	20.30	O
15.	KOMORNÍ KONCERT AGENTURY PRESTO	19.00	
17.	DIDO A AENEAS	20.30	O

PROGRAM – DUBEN 2023

1.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
2.	TANEC NEVDĚČNIC & DIDO A AENEAS	19.00	O
4.	HODNÝ PAN DOKTOR	19.00	Č
5.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
11.	TEROR	19.00	Č
12.	THRILL ME (Vzruš mě!)	19.00	M
13.	PĚT LET ZPĚT (The Last Five Years) – derniéra	19.00	M
14.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
15.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
17.	DÍTĚ A KOUZLA	17.00	O
20.	POHÁDKA O BÍDNÉM HAVÍŘI – pro školy	10.00	M
23.	O LÍNÉ BABIČCE	16.00	Č
27.	TEROR	19.00	Č
28.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
29.	O LÍNÉ BABIČCE	16.00	Č
30.	O LÍNÉ BABIČCE	16.00	Č

Změna programu vyhrazena!

NOVINKY ZE SVĚTA DIVADLA!

Zajímá Vás, co se děje u nás v divadle? Chcete být informováni, dostávat měsíční programy, aktuality nebo třeba PDF verzi tohoto časopisu a zpravodaje?



JE TO JEDNODUCHÉ!

Stačí vyplnit krátký formulář na webových stránkách divadla www.ndm.cz/cz/newsletter a budeme Vám pravidelně zasílat všechny naše novinky!

PROGRAM – DUBEN 2023

2.	DIDO A AENEAS	20.30	O
----	---------------	-------	---

Karolinská DIVOČINA

DĚTSKÝ ZÁBAVNÍ PARK

**ZAŽIJ DOBRODRUŽSTVÍ V DÁVNO ZTRACENÉM
MĚSTĚ UPROSTŘED TAJEMNÉ DŽUNGLE!**

OBJEVUJ A PROZKOUMEJ

- OBŘÍ SKLUZAVKY • ZÁŽITKOVÉ PROLÉZAČKY • OPIČÍ DRÁHA
- EDUKATIVNÍ HERNÍ PRVKY

2. PATRO – FORUM NOVÁ KAROLINA

MAXIMÁLNÍ DOBA STRÁVENÁ V DĚTSKÉM PARKU NA JEDEN VSTUP JE OMEZENÁ NA 1,5 HODINY.
VSTUP MŮŽETE VYUŽÍT I VÍCEKRÁT BĚHEM DNE, POKUD JE KAPACITA PARKU VOLNÁ.

Z DŮVODŮ OMEZENÉ KAPACITY ZÁBAVNÍHO PARKU DOPORUČUJEME SI VŽDY **REZERVOVAT VSTUP ZDE:**



forumnovakarolina.cz f @



NÁRODNÍ DIVADLO
MORAVSKOSLEZSKÉ

OPERA

Richard Wagner (1813–1883)

**WAGNERA
JE TŘEBA
ZAŽÍT!**

TANNHÄUSER

Velká romantická opera o třech dějstvích z roku 1845

Premiéry 27. a 29. dubna 2023 v Divadle Antonína Dvořáka

Reprízy 5. a 30. května 2023

www.ndm.cz